

Deel 2: Activiteiten per land

Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS)

In 2006 wordt BTC belast met de uitvoering van een nieuw project: de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS).

Het project richt zich tot jongeren die hun eerste stappen zetten in het beroepsleven en streeft drie doelstellingen na: inspelen op de solidariteit bij jongeren door te zorgen voor een ondersteunende structuur en een degelijke begeleiding, ze de kans geven om een eerste professionele ervaring in de ontwikkelingssamenwerking op te doen en bijdragen tot de sensibilisering van de Belgische bevolking voor ontwikkelingssamenwerking.

VDOS heeft zich ertoe verbonden om vanaf 2007 permanent tussen vijftig en honderd vrijwilligers op het terrein te hebben, in de achttien partnerlanden van de Belgische directe bilaterale samenwerking. Momenteel worden die vrijwilligers ingeschakeld in projecten en programma's die door BTC worden uitgevoerd. In een later stadium kunnen ze ook ter beschikking worden gesteld van de internationale partnerorganisaties van de multilaterale samenwerking en van de niet-gouvernementele organisaties.

De jongere in kwestie krijgt een arbeidscontract (voor een periode van één tot drie jaar) en wordt ter plaatse begeleid door een coach, een verantwoordelijke van het project waarvoor hij werkt.

Minstens één keer per jaar wordt een wervingsreserve aangelegd. Dat gebeurt op basis van een preselectie, een schriftelijke proef die georganiseerd wordt door het federale selectiebureau Selor en een mondelinge proef. Voor elke geselecteerde kandidaat probeert VDOS een post te vinden die het best beantwoordt aan zijn profiel, afhankelijk van de behoeften op het terrein.

VDOS werkt bij de selectie en de opleiding van de vrijwilligers samen met Selor, DIP-Consulting, de organisatie ATOL en het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen.

In juli 2006 wordt de preselectie voor de eerste groep van vrijwilligers gehouden. Maar liefst 405 kandidaten sturen een dossier in; daarvan worden er 255 in aanmerking genomen. 136 kandidaten leggen met vrucht de schriftelijke proeven af, en 55 van hen slagen in de mondelinge proeven. Uiteindelijk krijgen 36 geslaagden een post toegewezen. De eersten vertrekken in de loop van november 2006 naar elf verschillende landen.

Alvorens met hun beroepsactiviteiten te beginnen, volgen de vrijwilligers een voorbereidende opleiding (nieuwe woon- en werkomgeving, gezondheidsaspecten,...) en bij hun aankomst op het terrein krijgen ze een briefing.

BTC organiseert regelmatig informatiebijeenkomsten om het nieuwe project toe te lichten en belangstellenden kennis te laten maken met het VDOS-team.

> WWW.BTCCTB.ORG > Vrijwillige dienst

"Mijn studies hebben mijn ogen geopend voor de grote ongelijkheid in de wereld. Als je dan ter plaatse komt, is alles nog helemaal anders." Geoffrey, 26 jaar, Ecuador

"Ik weet dat ik alleen niet de hele wereld kan veranderen, maar ik kan wel de levenssituatie van enkelen helpen verbeteren." Josti, 24 jaar, Senegal

"Voor een jongere zonder ervaring is het enorm moeilijk om in de ontwikkelingssamenwerking aan de slag te gaan. Dit project was dan ook een unieke gelegenheid." Sébastien, 25 jaar, Ecuador

"Ontwikkelingssamenwerking betekent dat je mensen de middelen aanreikt om zelf hun leven in handen te nemen." Nele, 25 jaar, Oeganda

Fair Trade Centre

Week van de Eerlijke Handel

Het Fair Trade Centre en BTC organiseren van 27 september tot 7 oktober 2006 de 5de Nationale Week van de Eerlijke Handel, in samenwerking met de belangrijkste organisaties in de sector en de distributeurs van eerlijke producten. Tien dagen lang kan de consument in heel het land producten proeven tijdens animatieactiviteiten, concerten en andere "eerlijke" evenementen. In het kader van die week organiseert het Fair Trade Centre een internationaal colloquium rond twee thema's die de sector sterk bezighouden: "Ethische, eerlijke, duurzame, ... handel: wederzijdse vragen en potentiële synergieën" en "Een lokale eerlijke handel, in het Zuiden en in het Noorden?". De achterliggende rode draad van deze dag is de erkenning van de eerlijke handel. Naar aanleiding van de Week van de Eerlijke Handel worden ook de *Be Fair Awards* uitgereikt, trofeeën voor de twee beste Belgische initiatieven inzake eerlijke handel. In 2006 worden ze overhandigd door regisseur Stijn Coninx (Daens) en producer Raoul Meyers (*Le Jeu des dictionnaires*, *la Semaine infernale*). De winnaars zijn: het merk Satya¹ (resultaat van de associatie tussen een Indiase producent van biokatoen en een Belgische stylist) en het bedrijf Vinomundo² (dat werd opgericht door een Belgische sommelier, onder meer om eerlijke wijnen te distribueren).

Steun aan organisaties van eerlijke producenten

Het Fair Trade Centre heeft ook als doel de technische capaciteiten te ontwikkelen voor het beheer van de productcyclus (productie, verwerking en commercialisering) van organisaties van eerlijke producenten. Het ondersteunt daartoe verschillende projecten, onder meer opleidingsworkshops "analytische boekhouding" in Azië, een haalbaarheidsstudie voor de ontwikkeling van nieuwe, eerlijke en monoflorale (van één enkele bloemensoort) honingsoorten in Mexico en Guatemala, het aanknopen van duurzame handelsbetrekkingen tussen rijstproducenten in Benin en een grote Belgische distributieketen, en de deelneming van een aantal producenten van eerlijke kleding aan de beurs voor modeprofessionals in Brussel.

Observatiecentrum voor de eerlijke handel in België

Tot slot verzamelt en verwerkt het Fair Trade Centre relevante informatie over de evolutie van de eerlijke handel in België. Die informatie wordt vervolgens verspreid via de website www.befair.be en een driemaandelijkse nieuwsbrief. In 2006 worden twee studies uitgevoerd op verzoek van het Fair Trade Centre: een opinie-enquête over eerlijke handel bij jongeren en een marktonderzoek over eerlijke handel in België, dat recurrente analyse-indicatoren moet opleveren om de evolutie na te gaan van eerlijke producten in België.

1. www.style-satya.org
2. www.vinomundo.be

Algemene informatiecyclus

De Algemene informatiecyclus is een residentiële en multidisciplinaire vorming over de Noord-Zuidverhoudingen. De cyclus is in de eerste plaats bestemd voor medewerkers van de ontwikkelingssamenwerking, maar staat ook open voor al wie actief wil zijn in dit domein.

In 2006 volgen in totaal 926 deelnemers 22 informatiecycli in Brussel, onder wie een aantal nieuwe kandidaten voor de Vrijwillige Dienst bij de Ontwikkelingssamenwerking (VDOS). Zij volgen vier bijkomende cycli die op verzoek van de minister worden georganiseerd.

De informatiecyclus houdt in 2006 een enquête om na te gaan of de opleiding de integratie in ontwikkelingsinitiatieven echt bevordert. Een representatief staal van ex-deelnemers beantwoordt de vraag positief. Ze zijn van oordeel dat de algemene informatiecyclus het engagement voor ontwikkelingssamenwerking stimuleert, de kennis vergroot, nieuwe instrumenten aanreikt, een nieuwe kijk op de sector biedt en tot een opener geest leidt. De aanbevelingen in de enquête leiden onder meer tot de ontwikkeling van betere opleidingsinstrumenten.

Negen op de tien deelnemers bevestigen ook dat de cyclus aan hun verwachtingen voldoet.

De Algemene informatiecyclus werkt in 2006 ook samen met Expo 50/50 Noord-Zuid. In de marge van de tentoonstelling organiseert de cyclus debatten met vertegenwoordigers van NGO's, de gouvernementele en multilaterale samenwerking en universiteiten. Een ander initiatief is de eerste ontmoetingsdag voor oud-deelnemers, waar maar liefst 160 mensen op afkomen dankzij Infosequel, de vereniging van oud-deelnemers aan de informatiecyclus.

Ten slotte neemt de Vereniging van Belgische Steden en Gemeenten contact op met de Algemene informatiecyclus om opleidingen op maat aan te vragen voor de gemeentelijke ambtenaren die zich bezighouden met Noord-Zuidrelaties. Deze vraag bewijst dat de vorming erkenning geniet in de sector.

Annoncer la Couleur

Annoncer la Couleur (ALC) is een programma dat jongeren (vanaf 12 jaar) wil warm maken voor vraagstukken rond ontwikkeling, internationale solidariteit en wereldburgerschap. Het is een initiatief van de Federale Ontwikkelingssamenwerking, dat gecoördineerd wordt door BTC, in partnerschap met de Franstalige provincies.

Het ALC-team organiseert pedagogische campagnes rond specifieke thema's, zoals: "Democratie is meer dan woorden!", "Migraties anders bekeken", "Rechten en ontwikkeling" en "Mensen eerst". Specifiek voor het programma is dat het zowel een actieve als een participatieve pedagogische aanpak hanteert.

In elke provincie bieden de promotors van ALC vijf opleidingsmodules aan voor leerkrachten en begeleiders die zich samen met jongeren willen verdiepen in de Noord-Zuidverhoudingen. Ze krijgen daarbij gratis pedagogische dossiers aangeboden. Verder zijn er ook culturele buurtactiviteiten (theater, didactische tentoonstelling, film met nabespreking, ...) om jongeren te stimuleren en te doen nadenken over de thema's van de verschillende campagnes. Het publiek krijgt ook een reeks pedagogische instrumenten aangereikt, die momenteel wordt bijgewerkt.

Tot slot doet ALC ook elk jaar een projectoproep, om jongeren beter vertrouwd te maken met de inhoud van de campagnes. De projecten krijgen methodologische, logistieke en financiële steun, en worden belicht op de site www.democouleur.be.

In 2006 ondersteunt ALC meer dan 1700 jongeren in het kader van de projecten en volgen ongeveer 1370 leerkrachten een opleidingsdag. Dat betekent dat achteraf 27.000 jongeren indirect gesensibiliseerd worden. 20.500 jongeren nemen deel aan een culturele sensibiliseringsactiviteit en de promotie-stand van ALC bereikt zo'n duizend mensen.

> www.annoncerlacouleur.be

Kleur Bekennen

Het programma Kleur Bekennen wil actief wereldburgerschap op school bevorderen en ondersteunen. Scholen kunnen een beroep doen op Kleur Bekennen voor advies over mondiale vorming op school, opleiding, financiële ondersteuning, gratis ontlend van educatief materiaal en meer dan 600 kwalitatief hoogstaande workshops rond diversiteit, mondiale vorming en de Noord-Zuidproblematiek.

In 2006 organiseert Kleur Bekennen de eerste twee van een reeks expertisefora: op 20 oktober 2006 over ontwikkelingssamenwerking (in het kader van de vijftigste verjaardag van de Belgische ontwikkelingssamenwerking) en op 13 december 2006 over mensenrechten. Deze studiedagen zijn in de eerste plaats bedoeld voor onderwijzers, maar kunnen op een veel bredere interesse rekenen. Deze studiedagen, die een brug willen slaan tussen experts binnen de onderwijs- en de ontwikkelingssector, worden ook in 2007 voortgezet.

Kleur Bekennen is ervan overtuigd dat alleen een intensieve begeleiding op langere termijn kan bijdragen tot een blijvende mentaliteitsverandering voor wereldburgerschap. Daarom worden per provincie slechts twee scholen inhoudelijk begeleid door een promotor van Kleur Bekennen.

Scholen die op een actieve manier aan wereldburgerschap werken, kunnen in 2006 voor het eerst deelnemen aan een wedstrijd om tot wereldburgerschool te worden uitgeroepen.

Daarnaast brengt Kleur Bekennen een groep van experts uit de onderwijs- en de NGO-wereld bijeen om te achterhalen hoe scholen op een intensieve en langdurige manier aan wereldburgerschap kunnen werken. Het resultaat van deze bijeenkomsten wordt in 2007 gepubliceerd.

In 2006 wordt Kleur Bekennen ook gevraagd de kindertijdschriften van uitgeverij Averbode door te lichten, een artikel te schrijven over wereldburgerschap op school voor de publicatie "School en Samenleving" en mee te werken aan de publicatie van het boek over interculturaliteit van filosoof Marc Colpaert.

Zoals steeds onderhoudt Kleur Bekennen regelmatig contact met alle Vlaamse onderwijskoepels, de onderwijsinspectie en het kabinet van het departement onderwijs.

Op internationaal vlak breidt Kleur Bekennen zijn netwerk uit via contacten met de Nederlandse Nationale Commissie voor Internationale Samenwerking en Duurzame Ontwikkeling (NCDO), het Global Education Network Europe (GENE¹) en de Development Education Association (DEA²).

> www.kleurbekennen.be

1. Europees platform voor mondiale vorming waarvan Kleur Bekennen deel uitmaakt
2. Brits agentschap voor mondiale vorming

DEMOCRATISCHE REPUBLIEK CONGO (DRC)

2006 wordt gekenmerkt door de versterking, de groei en de diversificatie van de activiteiten van BTC. De samenwerking heeft een hele evolutie doorgemaakt, net als de politieke context in de DRC, zoals blijkt uit de succesvol verlopen verkiezingen. Er komt een nieuw institutioneel landschap waaraan onze samenwerkingsinstrumenten zich moeten aanpassen. De officiële hulp zal zich geleidelijk nog meer toespitsen op steun bij de heropbouw van de Congolese Staat, maar zal tegelijk voorzien in de basisbehoeften van de bevolking.

In het kader van de nationale heropbouw stoelt de actie van BTC op drie pijlers:

- de voortzetting van de lopende projecten en programma's, die zich geleidelijk richten op een meer sectorale aanpak (gezondheidszorg, onderwijs, drinkwater, aanleg van plattelandswegen, landbouw en goed bestuur) en op institutionele versterking, op centraal of perifeer niveau;
- de versterking van de Belgische samenwerkingsacties via financieringen of cofinancieringen met andere nationale (de Koning Boudewijnstichting, de Senaat, de provincie Waals-Brabant) en internationale donoren (Wereldbank, Europese Unie, DFID);
- de uitvoering van grootschalige programma's in de sectoren justitie en drinkwater, gefinancierd door verschillende donoren (Europese Commissie, Nederland, Verenigd Koninkrijk, België)

Tot slot moeten we nog de uitvoering vermelden van een grootschalig postelectoraal noodprogramma dat gefinancierd wordt door de Belgische regering, om het democratisch proces te ondersteunen dat op gang is gebracht na de verkiezingen.

De Belgische samenwerking is zich bewust van de huidige crisis waarin de DRC zich bevindt en van het belang van de nationale heropbouw de komende jaren. Tegelijk wil ze haar officiële hulp op een realistische manier doen aansluiten bij de Verklaring van Parijs. Door programma's uit te voeren die gefinancierd worden door verschillende donoren en cofinancieringen te stimuleren, draagt BTC bij tot de uitvoering van de belangrijkste internationale aanbevelingen, zelfs in een crisiscontext en in een land dat zich in een overgangsfase bevindt.

Na de installatie van een verkozen Congolese regering eind 2006 kon in maart 2007 een gemengde commissie worden georganiseerd; de vorige dateerde al van 1990. Op basis van de elementen in de evaluatienota die BTC voorbereide voor de Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGOS), werd begin 2007 samen met de regering een Indicatief

Samenwerkingsprogramma (ISP) uitgewerkt voor de periode 2008-2010.

We lichten hieronder enkele van de lopende projecten en programma's toe, om de context van 2006 te illustreren.

Hervorming van de administratie

BTC biedt transversale steun bij de hervorming van de Congolese overheidsadministratie, door af te stemmen op de door de regering geformuleerde noden. Deze complexe, grootschalige hervorming wordt doorgevoerd vanuit de administratie zelf, door binnen die administratie hervormingsstructuren op te richten en de capaciteiten van de ambtenaren te versterken. In 2006 konden dankzij de steun van België 29 hervormingsstructuren (operationele cellen en strategiecomités) opgericht worden in Kinshasa. Verder waren er een veertigtal missies van Belgische experts (vooral ambtenaren) om de capaciteiten van Congolese ambtenaren te versterken. BTC organiseerde heel wat communicatieprojecten voor de topadministratie en het grote publiek. Toch blijven er nog veel andere acties noodzakelijk om de overheidsadministratie te hervormen in de DRC. Eén van de grote uitdagingen wordt: slagen in het overleg en de coördinatie tussen de DRC en de donoren, om de coherentie van de initiatieven te waarborgen binnen een gemeenschappelijke visie. Vandaar dat het project in 2006 de inspanningen van de DRC ondersteunde om een strategisch meerjarig kader op te richten voor de hervorming.

Wederopbouw van Justitie

Het project is in die zin origineel dat het gezamenlijk is opgestart door vier donoren: DGOS, de Europese Commissie en het Britse en het Nederlandse Agentschap voor Ontwikkelingssamenwerking. Hoofddoelstelling is het herstel van de gerechtelijke capaciteit in Oost-Congo, om op die manier de oprichting van een echte rechtsstaat te ondersteunen en het Congolese gerecht te herstellen en grondig te hervormen. De DRC beschikt immers pas sinds kort over democratische instellingen.

Noodprogramma

Het postelectorale noodprogramma wil de Congolese bevolking zo snel mogelijk de voordelen van vrede en democratie laten zien, door de verzoening en de maatschappijopbouw te bevorderen en tegelijk de nationale wil voelbaar te maken om het land economisch en sociaal weer op te bouwen. Door de begunstigde bevolking via de HIMO-methode (arbeidsintensieve methode) rechtstreeks te betrekken bij de sanering, de ontsluiting en de toegang tot drinkwater in de drie

belangrijkste steden van het land (Kinshasa, Lubumbashi en Mbuji-Mayi), verbetert dit programma niet alleen de leefomstandigheden van de bevolking, maar ook de duurzaamheid en doeltreffendheid van de acties, dankzij de toe-eigening ervan door de plaatselijke bevolking en instellingen.

Het programma integreerde in zijn acties het principe van harmonisering, niet alleen met andere BTC-programma's zoals het programma ter ondersteuning van de initiatieven voor gemeenschapsontwikkeling (PAIDECO) in Kinshasa en Lubumbashi, maar ook met andere donoren zoals de SNV (Stichting Nederlandse Vrijwilligers), vooral op het gebied van sanering. Het programma werkte namelijk mee aan de herlancering van een gemeenschappelijk platform voor het duurzame beheer van vast afval.

Drinkwater

Dit programma wil de leefomstandigheden verbeteren van de plattelandsbevolking en de bevolking van de randstedelijke gebieden rond Kinshasa, Kindu en Mbuji-Mayi, door duurzame toegang tot drinkwater te waarborgen en het hygiënegedrag te verbeteren.

De Belgische en de Britse Samenwerking en de Europese Unie hebben de uitvoering van het programma toevertrouwd aan BTC (die over een erkende expertise beschikt in dit domein). Want hoewel het om een multidonorprogramma gaat, bestaat er één enkele Gemengde Lokale Overlegstructuur (GLOS) voor het hele programma, wat de principes van complementariteit en harmonisering versterkt en ondersteunt.

Gemeenschapsontwikkeling

Het PAIDECO sluit aan bij het heropbouwproces in de DRC, door een geharmoniseerde aanpak van de donoren te bevorderen, om zo te voldoen aan de noden van de bevolking en een echte ontwikkelingsdynamiek op gang te brengen.

Het programma draagt bij tot de definitie van het reglementaire, juridische en methodologische kader binnen de centrale administratie, tot de capaciteitsversterking van de gedecentraliseerde administraties op alle territoriale niveaus en tot de oprichting en verbetering van de lokale systemen en capaciteiten voor financieel beheer.

Expertisefonds

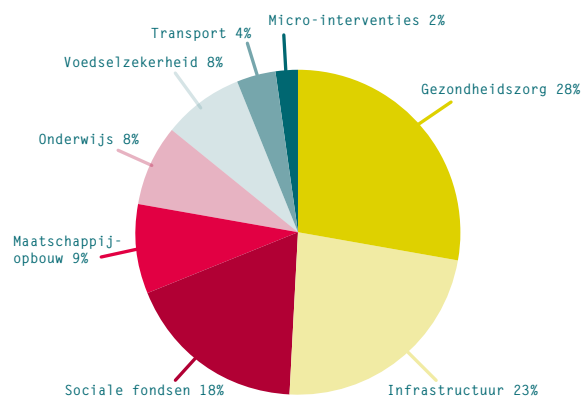
BTC levert topexpertise aan de Congolese regering, bij de ministeries van Landbouw, Transport, Openbare Werken en Infrastructuur, en bij het Planministerie, de Nationale Dienst voor Transport en de Regie der Luchtwezen. De experts spelen vooral een ondersteunende rol bij de coördinatie van de donoren. Bij de verwezenlijkingen citeren we onder meer "La Voix du Congo Profond", een blad dat gepubliceerd wordt door het ministerie van Landbouw, met technische en budget-

taire steun van het Expertisefonds van BTC, en in heel het land verspreid wordt. De actoren van de Congolese landbouwsector werken eraan mee, zowel op regerings- als op verenigings- en privé-niveau.

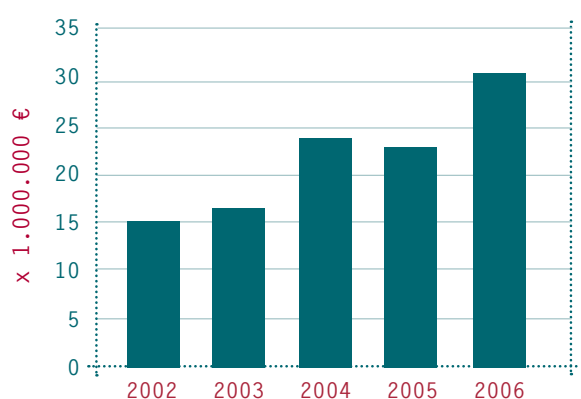
Onderwijs

De projecten in de onderwijssector zijn afgestemd op de prioritaire behoeften zoals de regering die heeft geformuleerd in het Strategiedocument voor Groei en Armoedevermindering (DSCR). Ze zijn vooral gericht op het leveren van essentiële diensten die mikken op universaliteit en kwaliteit, via de bouw of heropbouw van technische secundaire scholen en de lancering van een tweede projectfase, met de levering van schoolhandboeken voor de leerlingen en leerkrachten van het 3de en 4de leerjaar. De interventies van BTC in dit domein zijn ook gericht op capaciteitsversterking, via een onderdeel "permanente vorming" voor leerkrachten voor wie de handboeken bestemd zijn.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven DRC

RWANDA

Op 23 oktober 2006 vond een nieuwe gemengde commissie plaats tussen Rwanda en België. Bij die gelegenheid herbevestigde de Belgische regering haar engagement om de principes van de Verklaring van Parijs toe te passen, door een “programma-aanpak” te verkiezen boven een “projectaanpak” en haar actie geleidelijk te integreren in een logica van sectorale begrotingshulp.

De gemengde commissie keurde een Indicatief Samenwerkingsprogramma goed van 140 miljoen euro voor de periode 2007-2010. De prioriteiten daarbij zijn: plattelandsontwikkeling (44 %), gezondheidszorg (28 %), onderwijs en vorming (9 %), goed bestuur (9 %) en diverse multisectorale acties (8 %). Die laatste omvatten een programma voor studie- en stagebeurzen, steun aan studies en expertises, en een budgetlijn voor capaciteitsversterking. Van de 140 miljoen euro wordt er, op verzoek van de Rwandese regering, 26 miljoen (18 %) besteed aan financiële samenwerking, meer bepaald begrotingshulp aan gezondheidszorg, justitie en onderwijs. Tot slot werden er tijdens de gemengde commissies acht bijzondere overeenkomsten ondertekend en werd de uitvoering van vier nieuwe interventies goedgekeurd in 2007.

Medebeheer

Het document “Hulpbeleid”, dat werd opgesteld in overleg met de regering, de donoren en de civiele maatschappij, beschrijft hoe Rwanda de doeltreffendheid van de hulp in het kader van de Verklaring van Parijs wil verbeteren. Het document neemt een aantal van de indicatoren in die verklaring over, maar bevat er ook andere, meer ambitieuze, in sectoren die hun resultaten aanzienlijk moeten verbeteren. BTC heeft haar eigen praktijken doorgelicht op basis van dit document en er rekening mee gehouden bij de voorbereiding van de nieuwe projecten. De BTC-programma's in Rwanda - zowel de voorbereidings- als de uitvoeringsfasen - worden beheerd in partnerschap met de Rwandese regering, in overeenstemming met de modaliteiten van medebeheer, terwijl nagenoeg alle openbare aanbestedingen gebeuren volgens de procedures die de Rwandese wetgeving voorschrijft. BTC ziet er trouwens op toe dat alle technische dossiers duidelijk verwijzen naar de strategische en beleidsdocumenten van de Rwandese regering.

Minder parallelle beheerstructuren

BTC wil het aantal parallelle beheerstructuren verminderen. In dit verband zullen de nieuwe projecten voor plattelandsontwikkeling (landbouw en energie) geënt worden op de al bestaande projecten, om op die manier grootschaliger programma's te ontwikkelen. Die zullen beheerd worden door eenzelfde team dat versterkt wordt door nationale experts die de uitvoering van de nieuwe acties ondersteunen. Deze werkmethode beperkt het aantal beheercellen en overlegcomités.

De Beheerstructuur voor de steun aan het Universitair Ziekenhuis van Kigali (CHUK) werd volledig geschrapt. Het project werd geïntegreerd in de administratieve diensten van het ziekenhuis. Zo gebeurt de boekhouding door de financiële diensten, blijft het aankoopbeleid in handen van de departementen bevoorrading en wordt het personeelsbeleid volledig beheerd door de dienst human resources van het CHUK, van de aanwerving tot de uitbetaling van de lonen.

In het Nationaal geïntegreerd programma ter bestrijding van malaria (PNILP) komt het principe van afstemming op de nationale strategieën tot uiting doordat het project geïntegreerd is in een strategisch plan voor malariabestrijding dat het PNILP samen met zijn technische partners heeft uitgewerkt. Er is geen enkele beheerstructuur opgericht, en de boekhouder van het project beheert tegelijk de boekhouding van de regering en die van de andere betrokken partijen. Inzake harmonisering stelt het PNILP elk jaar een gemeenschappelijk werkplan op voor alle donoren. Het jaarverslag van het PNILP omvat de technische en financiële bijdragen van elke partner, terwijl alle donoren binnen het PNILP gezamenlijk de indicatoren van het strategieplan evalueren.

Deze aanpak wordt ook gevolgd door andere projecten, zoals steun aan de gezondheidscentra in de districten en de stad Kigali. De toe-eigening door de partner is daarbij zo sterk dat het ministerie van Volksgezondheid ze in het kader van haar projecten heeft overgenomen als financieringsstrategie voor de gezondheidssector en elk initiatief in dit domein aanmoedigt. De interventieverantwoordelijken nemen trouwens regelmatig deel aan de verschillende overlegvergaderingen met andere actoren en aan de commissies van de werkgroepen binnen de Health Sector Cluster Group.

Het steunproject voor de lokale ontwikkeling van het district Gakenké werkt uitsluitend via het district en houdt op die manier rekening met bijna alle indicatoren in de Verklaring van Parijs. Zo worden alle uitgaven geprogrammeerd in het kader van het actieplan van het project, dat op zijn beurt geïntegreerd wordt in het actieplan van het district, terwijl

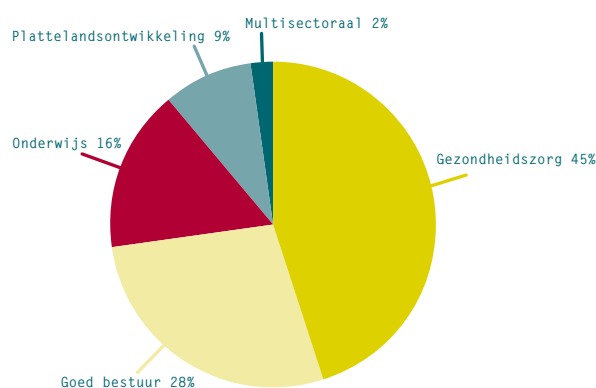
het project voor meer dan 60 % gefinancierd wordt via nationale organisaties (Community Development Fund en Rwanda Development Bank).

BTC bestudeert samen met de diensten van het ministerie van Financiën en Economische Planning een informaticaoplossing om alle boekhoudgegevens in te voeren in het boekhoudsysteem dat de Rwandese regering heeft ontwikkeld.

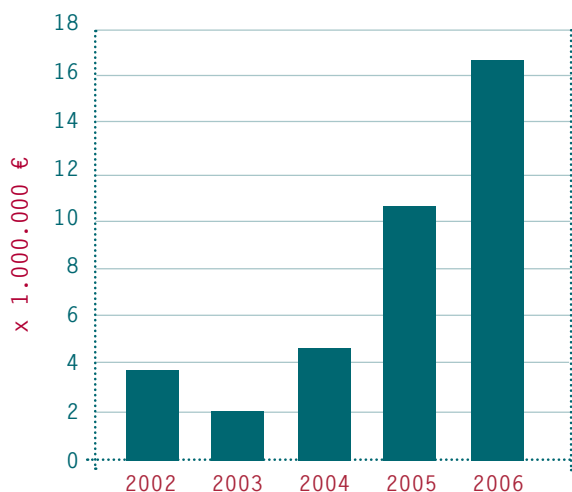
Internationale diensten

In 2006 werkte de BTC-vertegenwoordiging in Rwanda samen met het ministerie van Infrastructuur een voorstel uit in het kader van het initiatief dat de Europese Unie lanceerde in de watersector (ACS-EU-waterfaciliteit). Het steunproject voor de gezondheidssector waarvan de EU haar het beheer toevertrouwde in het kader van het 8ste Europese Ontwikkelingsfonds, werd in de loop van het jaar met succes voltooid. BTC heeft ook verschillende acties voorbereid en uitgevoerd in partnerschap met andere donoren, zoals de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) - beroepsopleiding voor volwassenen -, de "Association pour la Promotion de l'Éducation et de la Formation à l'Étranger" (APEFE) - "opleiding van opleiders" in de Scholen voor Verpleegwetenschappen - en Nederland, in het kader van steun aan justitie.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Rwanda

ECUADOR

Tijdens de gemengde commissie België-Ecuador in juni 2006 ondertekenden beide landen een nieuw Indicatief Samenwerkingsprogramma voor de periode 2007-2009, met een budget van 32 miljoen euro. Het ISP houdt een omschakeling in van een (individuele) "projectaanpak" naar een sectorale "programma-aanpak", zoals de Verklaring van Parijs voorschrijft. Deze nieuwe strategie stelt voor om het leiderschap van de Ecuadoraanse regering te versterken en tegelijk de duurzaamheid van de voorstellen te waarborgen, enerzijds via een betere toe-eigening door de lokale actoren, anderzijds door een betere samenhang tussen de interventies van BTC en het overheidsbeleid. De interventies van BTC in Ecuador zijn vooral gesitueerd in de sectoren gezondheidszorg en plattelandsontwikkeling, en zijn geconcentreerd in de provincies Pichincha, Carchi, Imbabura, Esmeraldas en Manabí. In 2006 zaten alle projecten die werden goedgekeurd in het kader van de gemengde commissie 2001-2006 in de uitvoeringsfase.

Gezondheidszorg

In Quito steunt BTC de ontwikkeling van een universeel ziekteverzekeringstelsel om goede gezondheidszorg beter betaalbaar te maken voor de bevolking. Het project *Ecuador Adolescente* wil het hoge percentage zwangerschappen bij minderjarige meisjes doen dalen. Het project Aposino in de noordelijke provincies is gericht op de drinkwaterbevoorrading van de bevolking, en in de stad Esmeraldas voert BTC een milieusaneringsprogramma uit en een project voor de bestrijding van tropische ziekten.

Plattelandsontwikkeling

Een aantal projecten hebben als doel kleine producenten te ondersteunen: ontwikkeling van de vleesproductie in Noord-Ecuador, steun aan de gezinnen van kleine koffieproducenten in Manabí, promotie van de ambachtelijke productie en de Andescultuur, de kust en het Amazonegebied, via het Centrum/Museum "Mindalae", en een infrastructuurproject in Loja-Zamora-Chinchi. Deze projecten moeten de inkomsten van de armste bevolkingsgroepen op het platteland verhogen, voedsel produceren voor lokaal verbruik en activiteiten ontwikkelen die extra middelen opleveren en op die manier financiële stromen op gang helpen brengen op het platteland.

Het project *Descentralización Ibarra* steunt de provinciale regering op drie niveaus: gezondheidszorg, leefmilieu en toerisme. Het wil nieuwe ruimten creëren voor lokale ontwikkeling door de diverse actoren meer inspraak te geven bij de besluitvorming. Uit verschillende tussentijdse evaluaties blijkt dat de projecten goede resultaten hebben opgeleverd en een positieve impact hebben: *empowerment* van de kleine producent, samenwerkingsgeest, integratie van de producten op veeleisende markten, versterking van de lokale capaciteiten...

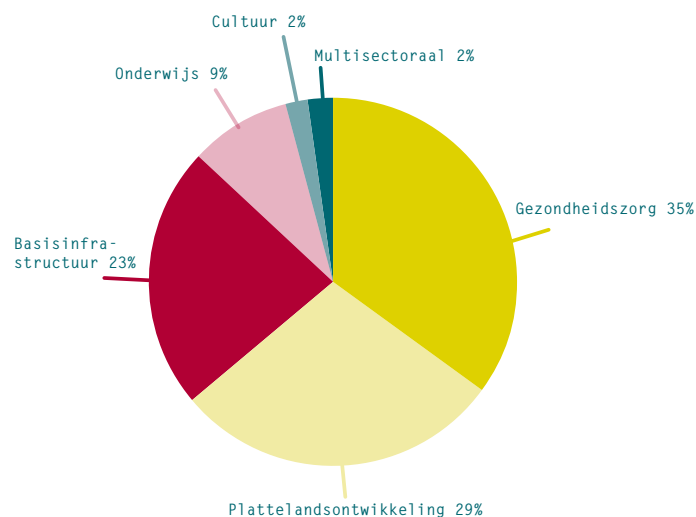
In het kader van de terugkerende programma's kunnen we voor 2006 een honderdtal lokale en regionale beurzen vermelden, 22 microprojecten en de financiering van 7 studies.

In november 2006 werd het vrijwilligersprogramma opgestart, waarbij 6 jongeren werden ingeschakeld in diverse projecten.

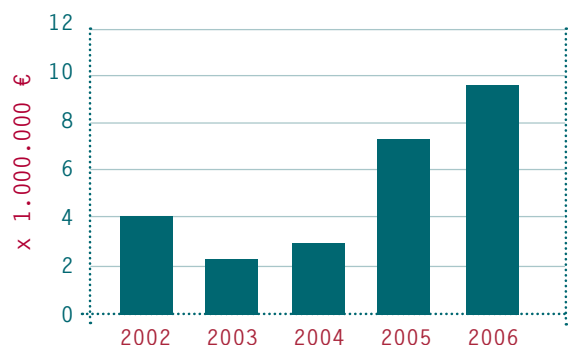
Internationale diensten

Er zijn ook inspanningen geleverd om de interventies beter te harmoniseren met die van andere donorlanden. Die aanpak omvat de interventies van BTC voor rekening van andere donoren dan de Belgische Staat. Bijvoorbeeld bij de formulering van het project voor de bouw van het ziekenhuis van Macas en de internationale technische bijstand aan het Steunproject voor de Gezondheidszorg in Ecuador (*Proyecto de Apoyo al Sistema de Salud en el Ecuador - PASSE*), dat gefinancierd wordt door de Europese Commissie.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Ecuador

SENEGAL

De Belgische ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's sluiten nauw aan bij de armoedebestrijdingsstrategieën die Senegal heeft uitgewerkt (PRSP, strategisch kader voor armoedebestrijding) en bij de sectorale en transversale maatregelen die eruit voortvloeien. Die in de Verklaring van Parijs aanbevolen aanpak maakt het mogelijk om coherente overlegstructuren te ontwikkelen, zowel met de Senegalese partners als met de ontwikkelingspartners. BTC voert haar activiteiten uit in twee belangrijke sectoren: water en sanering enerzijds, gezondheidszorg anderzijds.

Water en sanering

Inzake hydraulica werkt BTC in het raam van het Nationaal drinkwater- en saneringsprogramma voor het millennium (PEPAM). Het PEPAM werd gekozen als operationeel instrument om de Millenniumdoelstellingen te bereiken. BTC werkt mee aan de verbetering en versterking van de watervoorziening in het aardnotenbekken, in samenwerking met het ministerie van rurale hydraulica (15 miljoen euro). Daarnaast is ze ook betrokken bij het stadssaneringsproject in de wijk Darou in Saint-Louis (2,5 miljoen euro), in partnerschap met de nationale saneringsdienst.

De ministeries en BTC benadrukken het belang van de integratie van die projecten in de Nationale Waterstrategie, en de rol van de gebruikersverenigingen van de boorplaatsen (ASUFOR). De projecten zijn immers een test voor de hervorming van de drinkwatersector en voor de bevoorradingsstrategie in de verschillende dorpen.

Tijdens de 11de gemengde commissie tussen Senegal en België, in november 2006, sloten beide landen een akkoord om aan de sector van de hydraulische basisinfrastructuur een bedrag toe te kennen van 11 miljoen euro (Indicatief Samenwerkingsprogramma 2007-2009). Het project ondersteunt het PEPAM in de regio's Kaolack, Fatick en Diourbel.

Gezondheidszorg

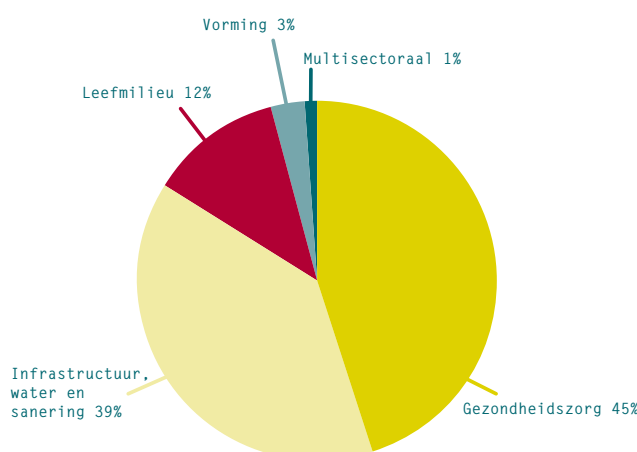
In de gezondheidssector werkt BTC samen met het ministerie van Volksgezondheid en Medische Preventie, in het kader van het Nationaal Plan voor Sanitaire en Sociale Ontwikkeling van Senegal. De Belgische samenwerking ondersteunt daarbij gezondheidszorgprojecten in de medische regio's Diourbel (8,2 miljoen euro), Kaolack en Fatick (9,2 miljoen euro). Deze projecten dienen als proefprogramma's om volksgezondheidsstrategieën te ontwikkelen in andere regio's in het land. Ze ondersteunen in de regio's in kwestie het participatieve programma voor dorpshygiëne, de ontwikkeling van het referentie- en contrareferentiesysteem, het informatica-beheer van generische basisgeneesmiddelen en permanente vorming.

Microfinanciering

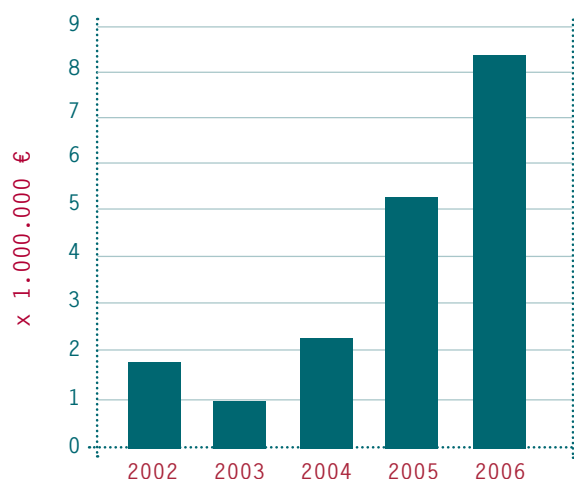
De gemengde commissie heeft besloten om de ontwikkeling van het partnerschap voor microfinanciering en microziekteverzekering te stimuleren in drie prioritaire regio's (4 miljoen euro), en om de microfinancieringssector te ondersteunen (6 miljoen euro). In 2006 trok de directie microfinanciering 500.000 euro uit voor het netwerk spaar- en kredietfondsen in de regio Niayes.

Verder werden in 2006 de volgende projecten uitgevoerd: hulp bij de sanering van de stad Saint-Louis (2 miljoen euro), steun aan beroepsopleiding voor vrouwen (2 miljoen euro), studies die gefinancierd werden door het Studie- en Expertisefonds (1,1 miljoen euro) en herfinanciering (250.000 euro).

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Senegal

ZUID-AFRIKA

De hulp van de donoren speelde een essentiële rol tijdens de eerste twaalf jaar na de invoering van de democratie in Zuid-Afrika. Vandaag is er echter minder behoefte aan externe financiële steun, gezien de uitstekende economische resultaten van het land en het nationale budget dat beschikbaar is voor de andere punten van het ontwikkelingsprogramma. Toch staat Zuid-Afrika nog altijd voor grote uitdagingen; vandaar dat doelgerichte en zeer doeltreffende technische bijstand moet worden aangemoedigd.

Tijdens de jaarlijkse consultaties, die georganiseerd werden in Brussel (november 2006) en waarbij ook een gemengde commissie plaatsvond die het Indicatieve Samenwerkingsprogramma (ISP) 2007-2010 moest goedkeuren, bevestigde België zijn wil om te ijveren voor de duurzame versterking van de bilaterale relaties, en daarvoor een indicatief budget vrij te maken van 24 miljoen euro. De discussies gingen niet alleen over ontwikkelingskwesaties, maar ook over ruimere militaire, politieke en economische thema's, om nieuwe mogelijkheden te onderzoeken voor bilaterale samenwerking. Het komt er daarbij op aan het traditionele model "donor-begunstigde" te vervangen door een gelijkwaardig partnerschap dat de uitdagingen aankan waarmee Zuid-Afrika te maken krijgt. Door de rol van Zuid-Afrika op het Afrikaanse continent te erkennen, heeft België zich er ook toe verbonden om de trilaterale samenwerking met armere Afrikaanse landen te versterken.

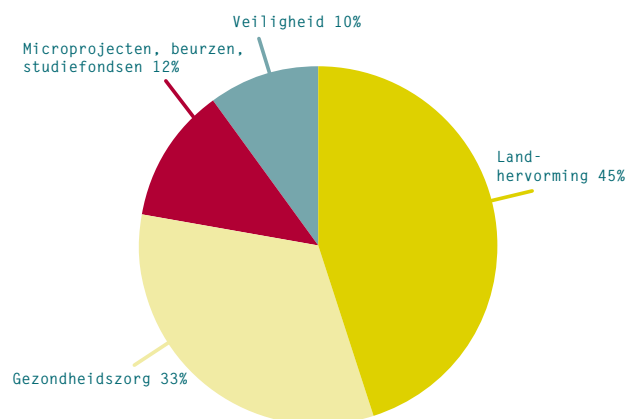
Doeltreffender hulp is voor beide landen een topprioriteit. Vandaar dat de resultaten van het nieuwe ISP de inspanningen weergeven die zijn geleverd om de principes van de Verklaring van Parijs na te leven, en de doelstelling van het ISP 2001-2005 versterken door zich te concentreren op de landhervorming en de strijd tegen hiv/aids en tuberculose. Het nieuwe ISP schrapt de strijd tegen onveiligheid en criminaliteit uit het bilaterale budget. Wel kunnen de partners die actief zijn op het vlak van veiligheid steun krijgen via fondsen voor competentieontwikkeling en tewerkstelling. Toe-eigening, onderlinge afstemming en harmonisering zijn dan ook sleutelconcepten voor de samenwerking met Zuid-Afrika.

Het partnerschapsprincipe, dat de kern vormt van de samenwerking tussen beide landen, wordt nog relevanter in de ontwikkelingscontext van Zuid-Afrika. Door de strategische intentie van België concreet vorm te geven, creëert BTC een meerwaarde, door ervoor te zorgen dat de betrokken diensten zich de verschillende programma's volledig toe-eigenen, de processen sturen voor en tijdens de uitvoering, en handelen in overeenstemming met hun eigen procedures. Dit punt, plus het concurrentievoordeel dat BTC biedt bij de landhervorming, waren doorslaggevend en versterkten de rol van België als specialist in landhervormingen. Aangezien DFID, het Britse ministerie voor Internationale Ontwikkeling, zijn interventies in Zuid-Afrika moest beperken, moest de uitvoering van het toekomstige landhervormingsprogramma toevertrouwd worden aan een gespecialiseerd agentschap dat tegelijk ook de strategische intentie van DFID zou moeten uitwerken.

In het kader van de Verklaring van Parijs over de harmonisering van de donoren hebben België en het Verenigd Koninkrijk een dialoog op gang gebracht die gebaseerd is op de synergieën tussen hun respectieve landhervormingsprogramma's. België en het Verenigd Koninkrijk hebben een overeenkomst gesloten voor gedelegeerde samenwerking, eveneens om de doeltreffendheid van de hulp tussen donoren in de begunstigde landen te harmoniseren. De overeenkomst bepaalt dat BTC het onderdeel "platteland" (1,5 miljoen euro) voor haar rekening moet nemen, goed voor 50 % van het landhervormingsprogramma van DFID voor de komende twee jaar.

De gedelegeerde samenwerking is afgestemd op de strategische prioriteiten van het *Department of Land Affairs*. Deze nieuwe samenwerkingsvorm zal de ontwikkeling van de rurale huisvesting en de steun bij de uitvoering indirect versterken, en tegelijk de samenhang waarborgen met de gemeentelijke plannen en processen voor geïntegreerde ontwikkeling, die een rechtstreekse impact hebben op de armoedebestrijding in Zuid-Afrika.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Zuid-Afrika

CAMBODJA

De gemengde commissie 2001 selecteerde twee sectoren voor BTC: gezondheidszorg en onderwijs. In beide domeinen zijn de BTC-projecten geconcentreerd in de provincies Siem Reap, Otdar Meanchey en Kampong Cham.

In 2006 opende de Belgische minister van Ontwikkelingssamenwerking de nieuwe schoolinfrastructuur voor het project Basisonderwijs en Opleiding van Leerkrachten (BETT, Basic Education and Teacher Training), en bezocht hij het provinciale ziekenhuis van Siem Reap, om de vooruitgang na te gaan van het project Levering van Basisgezondheidsdiensten (PBHS, Provision of Basic Health Services).

Onderwijs

Het BETT-project sluit aan bij de nationale strategie van het Cambodjaanse ministerie van Onderwijs, in overeenstemming met de Verklaring van Parijs. De belangrijkste doelstellingen ervan zijn: de kwaliteit van het basisonderwijs verbeteren en het beter toegankelijk helpen maken.

Het project steunt op drie pijlers. De eerste pijler omvat de bouw van proefklassen die voldoen aan nieuwe pedagogische, comfort- en milieucriteria. In 2006 werden er 268 klassen gebouwd, op een totaal van 500. De tweede pijler omvat een experimenteel systeem met schoolbeurzen, om het percentage vroegtijdige schoolverlaters te verminderen en een nationaal schoolmodel te helpen ontwikkelen in samenwerking met de internationale onderwijspartners. In augustus 2007 neemt de Wereldbank dit luik over. De derde pijler ten slotte is toegespitst op de opleiding en bijscholing van leerkrachten, en gaat in 2007 van start.

De actoren van het BETT-project werken actief mee aan de workshops die het technische ministerie organiseert, in samenwerking met andere onderwijspartners. Dankzij dit engagement worden ze regelmatig geraadpleegd bij de uitwerking van nuttige operationele modellen op nationaal niveau.

Gezondheidszorg

Inzake gezondheidszorg staat de Cambodjaanse regering voor een dubbele uitdaging: de toegankelijkheid en de kwaliteit van de gezondheidszorg verbeteren. Het project Basisgezondheidszorg (PBHS), waaraan BTC meewerkt, is geïntegreerd in de strategie van het Cambodjaanse ministerie van Volksgezondheid, dat aan iedereen kwaliteitszorg wil bieden. Om de zorgkwaliteit te verbeteren en tegelijk het werkverzuim bij het personeel te verminderen en zijn motivatie te verhogen, test het project momenteel een contractueel systeem uit voor het gezondheidspersoneel (*contracting*). De resultaten van het project worden doorgegeven aan het nationale niveau, om er geanalyseerd en besproken te worden. Dat gebeurt in workshops voor experts van het technisch ministerie en gezondheidsorganisaties. Het eerste nationale seminarie over de *Health Equity Funds* werd gezamenlijk georganiseerd door het ministerie van Volksgezondheid, BTC en de Wereldgezondheidsorganisatie. Doel: een nationaal ziekteverzekeringssysteem ontwikkelen, als hoeksteen van het volksgezondheidsbeleid van het land.

Opleiding

Het *Training facilities*-project van BTC sluit aan bij het nationale armoedebestrijdingsbeleid. Het ondersteunt de toegang tot opleiding in de sectoren waaraan het land het meest nood heeft. De projecten worden geselecteerd in overleg met het ministerie van Onderwijs. In 2006 kregen 1.117 personen deze ondersteuning, onder wie 47 % vrouwen, 77 % provinciebewoners en 70 % ambtenaren.

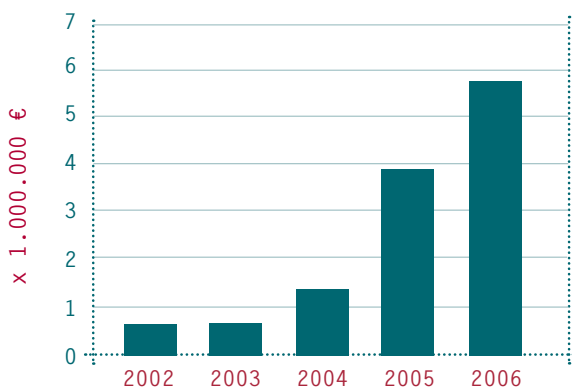
Scheepvaart op de Mekong

Dit project wordt gezamenlijk uitgevoerd door Cambodjaanse en internationale experts, en werkt oplossingen uit om het rivierverkeer op de Mekong de komende 20 jaar vlotter te laten verlopen.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Cambodja

NIGER

Het Indicatieve Samenwerkingsprogramma voor de periode 2004-2008 werd in 2003 ondertekend voor een totaal budget van 42 miljoen euro.

Afstemming

Alle ondersteuningsacties van België op het vlak van gezondheidszorg werden gebundeld in een ambitieus programma dat steun wil verlenen aan het ontwikkelingsplan voor de gezondheidszorg van de Nigerese autoriteiten. In 2006 leidde de samenwerking van BTC met het ministerie van Volksgezondheid en andere partners van de sector ertoe dat het aantal districtziekenhuizen die verloskundige en neonatale spoedzorg (SONUC) kunnen bieden, met 30 % steeg. De Belgische samenwerking organiseerde de opleiding chirurgie op districtniveau, wat in december 2006 een eerste lichting opleverde van 21 afgestudeerde chirurgen. Een centrum voor de beheerstechnische opleiding van de begeleidende districts-teams werd weer opgestart. Begin 2007 was er een eerste promotie.

In 2006 ondertekende België, als belangrijkste technische en financiële partner van de gezondheidssector in Niger, de kaderovereenkomst voor de coördinatie met de technische en financiële partners, en het voorakkoord over de te voeren acties in het kader van het Initiatiefproject voor Landbouw en Plattelandsrehabilitatie en -Ontwikkeling (IRDAR). België en de secretaris-generaal van het ministerie van Volksgezondheid ondertekenden ook een synthesesedocument. De jaarprogrammering voor 2007 omvat 97 partners en vertegenwoordigt 59 % van het budget 2007 voor gezondheidszorg. De wet inzake Financiën 2007 omvat ongeveer 70 % van de financiële steun van de technische en financiële partners. Een gemeenschappelijk fonds (doelgerichte sectorale begrotingshulp, in samenwerking met het Agence française de Développement en de Wereldbank) biedt een eerste poging tot afstemming van de beheerstechnische en boekhoudprocedures binnen het ministerie van Volksgezondheid.

Meer dan 50 % van het budget van het Steunprogramma voor de Uitvoering van het Gezondheidsontwikkelingsplan (PAPDS) is strikt in overeenstemming met de regels van het gemeenschappelijk fonds. Vanaf 2007 zal het programma het personeel inzetten dat daartoe is opgeleid door het ministerie, en daarvoor het volledige budget benutten dat is ingeschreven in de wet inzake Financiën.

Die gemeenschappelijke initiatieven geven perfect de geest weer van de Verklaring van Parijs inzake afstemming op de nationale prioriteiten en de vereenvoudiging en harmonisering van de procedures voor ontwikkelingshulp.

Toe-eigening

Zowel inzake gezondheidszorg als inzake onderwijs werd de Armoedebestrijdingsstrategie bijgewerkt, al blijft ze van een zeer laag niveau, ondanks een sterk Gezondheidsontwikkelingsplan (strategisch kader 2005-2010). Daarnaast beschikt het ministerie van Basisonderwijs en Alfabetisering over een jaaractieplan en een uitgavenplan voor de middellange termijn. Beide plannen zijn geïntegreerd in het Tienjarig Programma voor de Ontwikkeling van het Onderwijs (PDDE), dat in 2008 halfweg is. De ministeries van Volksgezondheid, Economie en Financiën beheersen die plannen echter nog niet, wat tot coördinatieproblemen leidt bij de voorbereiding van de overheidsbegroting. In de gezondheidszorg blijft de jaarprogrammering op basis van de Millenniumdoelstellingen zwak. Wel is er een aanzienlijke verbetering merkbaar ten opzichte van het verleden en werken een groot aantal partners samen.

Gender

De genderdimensie integreren in een programma, vereist een analyse van de specifieke rollen en verantwoordelijkheden van vrouwen en mannen, en van de potentiële impact van de activiteit op beide groepen. Het project Inkomensverbetering voor de Vrouwen in de Regio Dosso (ARMFD) legt de nadruk op de inkomsten van vrouwen als voortrekkers van verandering, om de sociaal-economische situatie van de plattelandsgezinnen te verbeteren. Dit project wordt beheerd in samenwerking met het ministerie voor Vrouwenpromotie en Kinderbescherming, en maakt tegelijk deel uit van de Armoedebestrijdingsstrategie (SRP) en het Nationale Beleid voor Vrouwenpromotie (PNPF). Het ARMFD-project werkt samen met de nationale diensten voor landbouw, veeteelt, plattelandsinfrastructuur en watervoorziening, en is geïntegreerd in de lokale Strategie voor Plattelandsontwikkeling (SDR). Het project is toegespitst op 17 gemeenten. Het omvat kredietfondsen en subsidies om de taken van vrouwen te verlichten, en organiseert begeleiding door animatoren, om de capaciteiten en de macht van vrouwen te versterken. Gezien de recente decentralisatie is het fondsenbeheer gebaseerd op de responsabilisering van de gemeenten. De animatieactiviteiten zijn gebaseerd op samenwerking tussen de civiele maatschappij en de technische diensten van de administratie. Beide entiteiten krijgen daarnaast ook een programma voor capaciteitsversterking. In 2006 werd er een cofinancieringsakkoord ondertekend met de Deense samenwerking (DANIDA). Het omvat extra financiële steun aan deze lokale responsabiliseringsprojecten ten gunste van vrouwen.

In 2006 werd een gemeenschappelijk actieplatform ontwikkeld met de Luxemburgse samenwerking en de VN-Organisatie voor Voedsel en Landbouw (FAO), in het kader van het steunprogramma voor de voedselzekerheid van de gezinnen. Dit project leverde extra middelen op en leidde tot een concrete uitwerking van het genderconcept bij de gezinnen.

Voor 2007 plant BTC een tweede fase van het ARMFD-project, om nationale steun te geven aan het ministerie voor Vrouwenpromotie en Kinderbescherming bij de ontwikkeling van haar sectoraal beleid.

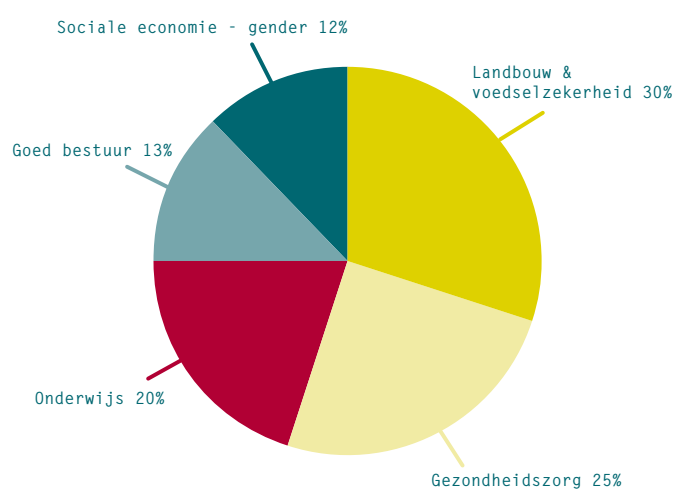
Het rode-geitenproject in de regio Maradi, onder voogdij van de veeteeltdiensten, biedt de gelegenheid om verenigingen van vrouwelijke fokkers op te richten en hen te begeleiden bij de technieken voor dierselectie en de diergeneeskundige controle. Dit project zal een vervolg krijgen in het kader van het toekomstige steunprogramma voor de veeteelt.

Tot slot is een betere integratie van de genderdimensie in de andere acties van BTC in Niger een prioriteit voor 2007, met name als het gaat om beter onderwijs voor meisjes en alfabetisering van vrouwen.

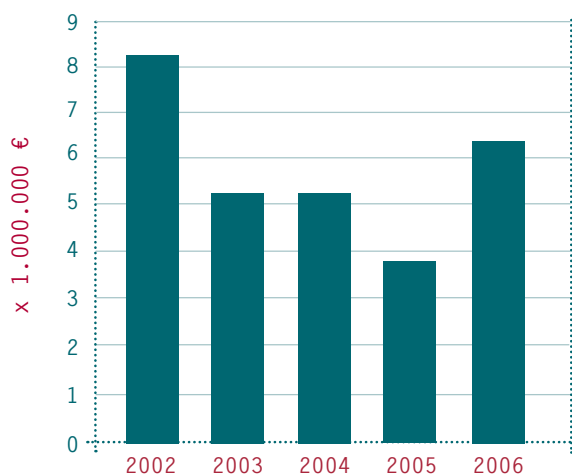
Harmonisering

De interventie van BTC is integraal gebaseerd op het Gezondheidsontwikkelingsprogramma voor Niger. De interventie in de onderwijssector gebeurt volledig in de vorm van begrotingssteun aan het Tienjarig Programma voor de Ontwikkeling van het Onderwijs (PDDE), via het gemeenschappelijk fonds.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Niger

MALI

In 2006 was België voorzitter van de Groep van Technische en Financiële Partners. De herziening van het Strategisch Kader voor Armoedebestrijding 1 (PRSP 1) werd goedgekeurd door de Malinese regering en de donoren. In december 2006 gaf de regering ook groen licht voor het PRSP 2, dat betrekking heeft op de periode 2007-2011.

Verklaring van Parijs

BTC staat resoluut achter de Verklaring van Parijs. Verschillende projecten en programma's sluiten al aan bij de principes van afstemming (bijvoorbeeld de toepassing van de nationale regels inzake openbare aanbestedingen en de inschrijving in het Investeringsfonds voor de lokale gemeenschappen), toe-eigening en resultaatgericht beheer. Bovendien zijn de drie interventies in de formuleringsfase (inzake plattelandsontwikkeling en steun aan de privésector) nog sterker geïnspireerd op die principes.

Het Indicatieve Samenwerkingsprogramma (ISP) 2004-2007 vertegenwoordigt een budget van 30 miljoen euro. In juni 2006 werd er een follow-upcomité opgericht om de hulp van BTC in de juiste context te plaatsen. Rekening houdend met de lopende programmering werkte BTC in 2006 mee aan achttien programma's of projecten (dertien in uitvoering, twee klaar om op te starten en drie in de formuleringsfase) in acht sectoren (gezondheidszorg, onderwijs, decentralisatie, watervoorziening, plattelandsontwikkeling, ontwikkeling van de privésector, sanering en conflictpreventie) en zes regio's (Gao, Timboektoe, Mopti, Sikasso, Koulikoro en Kayes).

Ook al is gezondheidszorg niet langer een prioritaire concentratiesector van het ISP 2004-2007, het hulpprogramma voor sociale en gezondheidsontwikkeling in de 5de regio biedt aanzienlijke ondersteuning aan de operationele plannen voor de gedeconcentreerde overheidsdiensten (gezondheidszorg en sociale ontwikkeling). Die financiering maakt ook de bouw mogelijk van het nieuwe ziekenhuis van Sévaré (Mopti) en de heropbouw van het referentiegezondheidscentrum van Youwarou. Dit programma van 16 miljoen euro wordt gezamenlijk gefinancierd met het Agence française de Développement (AFD) en maakt het mogelijk om voort te bouwen op die samenwerkingservaring. BTC biedt financiële steun aan de geplande investeringen van het Tienjarig Programma voor de Ontwikkeling van het Onderwijs (PRODEC, Programme décennal de Développement de l'Éducation). Het ISP 2004-2007 voorziet vanaf 2007 in nieuwe begrotingshulp aan de onderwijssector voor een indicatief bedrag van 8 miljoen euro.

Decentralisatie

De uitvoering van het decentralisatiebeleid voor Mali in 1999 leidde tot de oprichting van drie niveaus van gedecentraliseerde gemeenschappen (de gemeente, de kring en de regio). Het steunproject voor decentralisatie in de kringen Banamba, Kolokani en Nara van de regio Koulikoro (PAD-K, Projet d'Appui à la Décentralisation) baseert zijn interventiestrategie op samenwerking met de bestaande instellingen en structuren. In 2006 legde het project activiteiten vast die aansluiten bij de Verklaring van Parijs, met name inzake begrotingshulp, via het Nationale Investeringsfonds voor Territoriale Instellingen (ANICT, Agence Nationale d'Investissement des Collectivités Territoriales). Daarnaast wordt de bevoegdheidsoverdracht aan Mali versterkt door de lopende aanwerving van een senior expert in decentralisatie. Die zal de operationele missies uitvoeren, de technische bijstand herstructureren en conceptuele steun leveren op nationaal niveau.

Op het vlak van milieu is er een gebrek aan politieke strategie en een probleem met de mobilisatie van de beschikbare middelen. Momenteel wordt er een nationaal beleid uitgewerkt voor de sectoren water en sanering, met steun van de technische en financiële partners. Dit beleid wordt binnenkort uitgevoerd, wat de toepassing van een coherente strategie zal vergemakkelijken. Het saneringsproject voor de stad Sikasso (PAS), met een budget van 2,5 miljoen euro, past binnen die context. Dit project profiteerde in 2006 van de financiering van een subproject in het kader van een *silent partnership* met Cyprus, voor een bedrag van 160.000 euro. Op het vlak van rurale hydraulica spitst het project ter ondersteuning van de decentralisatie van de hydraulica (PADH, Projet d'Appui à la Décentralisation de l'Hydraulique) in de regio Gao (zes miljoen euro), dat gefinancierd wordt door het Belgisch Overlevingsfonds, zich toe op de nieuwe uitvoeringsbepalingen van projectcoördinatie die gedefinieerd zijn in het kader van de decentralisatie. Een aanzienlijk deel van het projectbudget is bestemd om de projectcoördinatie van de territoriale gemeenschappen te versterken.

Inzameling van oorlogswapens

Het project ter ondersteuning van de lokale commissies voor het inzamelen van oorlogswapens in de regio Timboektoe (2 miljoen euro) wil de vrede in het noorden versterken door een solidaire economie te ontwikkelen en door illegale wapens in te zamelen. Het project ligt in de lijn van het PRSP, kent de gemeenschappen een centrale rol toe bij de initiatieven en geeft Mali een groot stuk verantwoordelijkheid bij de uitvoering van de acties.

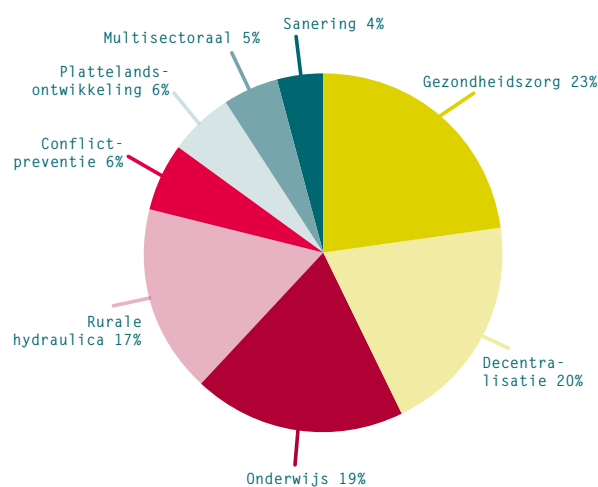
Expertisefonds

Het expertisefonds kreeg in 2006 een bijkomend budget van 1.350.000 euro (totaal budget: 2,35 miljoen euro), boven op de bestaande hulp. Het maakt institutionele steun mogelijk (vooral de financiering van expertises van korte, middellange of lange duur) aan de partnerministeries die daarom vragen. Het studie- en consultatiefonds kreeg eveneens een aanvullend budget, van 220.000 euro (totaal budget: 742.102 euro), aangezien het zoveel succes boekt sinds het werd opengesteld voor de privésector.

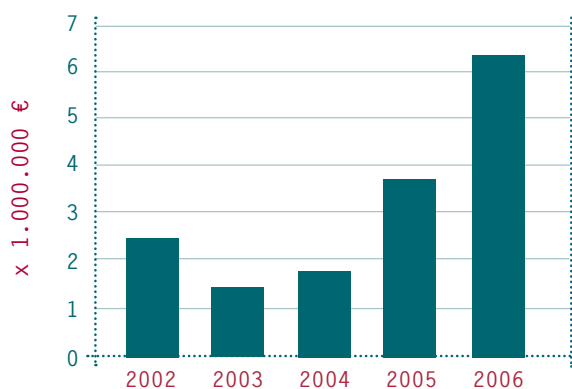
Internationale diensten

In het kader van de internationale diensten verleent BTC technische bijstand aan het programma ter ondersteuning van de regionale ontwikkeling in de regio's Timboektoe, Gao en Kidal (ADERE-Nord). Dit programma beoogt in het algemeen de capaciteitsversterking van de institutionele actoren, de lokale gemeenschappen en de privésector, zodat ze hun respectieve rollen kunnen vervullen en samen strategische plannen uitwerken voor regionale en lokale ontwikkeling. In 2006 begeleidde BTC ook de mogelijke samenwerking met haar andere lopende projecten (PAD-K, PADH). Het FORESA-project (Regionale Permanente Vorming in de Gezondheidszorg, Formation Régionale continue en Santé), dat in juni 2005 van start ging, is toegespitst op de behandeling van tbc-patiënten. Het zal drie jaar duren en vijf miljoen euro kosten. Het stelt de tbc-patiënt centraal en is gebaseerd op een actie-onderzoeksproces om de uitwisseling van ervaring te bevorderen in Mali en in de subregio, en ook de verwerving van nieuwe vaardigheden te stimuleren. BTC neemt het logistieke beheer van dit project voor haar rekening en bevordert de synergieën met andere activiteiten op het vlak van volksgezondheid, onder meer het PRODESS (Programma voor Sociale en Gezondheidsontwikkeling, Programme de Développement Sanitaire et Social).

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Mali

PALESTIJNSE GEBIEDEN

De regeringswissel na de verkiezingen begin 2006 had niet alleen politieke gevolgen voor de Gazastrook en de Westelijke Jordaanoever, maar wijzigde ook de voorwaarden voor de internationale hulpverlening aan de Palestijnse gebieden. Terwijl de economische en sociale situatie van de Palestijnen verslechterde, met name doordat Israël de Palestijnse gebieden afsloot, concentreerden de meeste donoren zich op humanitaire hulp. Begin 2007 wekte de nieuwe Palestijnse regering van nationale eenheid de hoop dat de hulpverlening weer normaal zou kunnen verlopen en er een nieuwe ontwikkelingsagenda zou komen.

De Palestijnse Autoriteit heeft er zich resoluut toe verbonden om globale inspanningen te leveren om de doeltreffendheid van de hulp te verhogen. In die context is de Belgische steun aan de inspanningen van het ministerie van Planning inzake capaciteitsversterking en institutionele ontwikkeling essentieel. Dit project heeft als doel de duurzaamheid te waarborgen van het *Directorate of Aid Management and Coordination* (DG-AMC) en deze dienst te helpen om de Palestijnse Autoriteit en de donorgemeenschap te begeleiden bij de harmonisering van de hulp en een beter hulpbeheer. Het ministerie van Planning legt momenteel de laatste hand aan een werkplan voor 2007 dat de prioriteiten vastlegt van het ontwikkelingsplan op middellange termijn 2006-2008 en rekening houdt met de politieke, economische en veiligheidscontext. Het DG-AMC rekruteert met de steun van BTC een internationale expert om een Palestijns actieplan te formuleren voor de harmonisering en de doeltreffendheid van de hulp, op basis van de Verklaring van Parijs en de "goede praktijken"-gids van de OESO.

BTC helpt ook actief de nationale capaciteiten te versterken. Het Project voor Lokale Infrastructuur en Capaciteitsopbouw (LICP) draagt bij tot armoedevermindering op het platteland (23 lokale besturen hebben de nodige infrastructuur gekregen voor sociaal-economische ontwikkeling), en wil tegelijk de capaciteiten versterken van het personeel (opleiding in gemeentelijke planning, lokaal financieel beheer...). Heel wat donoren beschouwen gemeentelijke ontwikkeling immers als één van de basispijlers van het nationale heropbouwproces in Palestina. In die sector is de coördinatie nog maar net op gang gekomen en is er een sterke nood aan een duidelijk en coherent nationaal beleid. In 2007 moet er worden voortgebouwd op de ervaring en de lessen uit het LICP-project, om deze algemene reflectie te voeden.

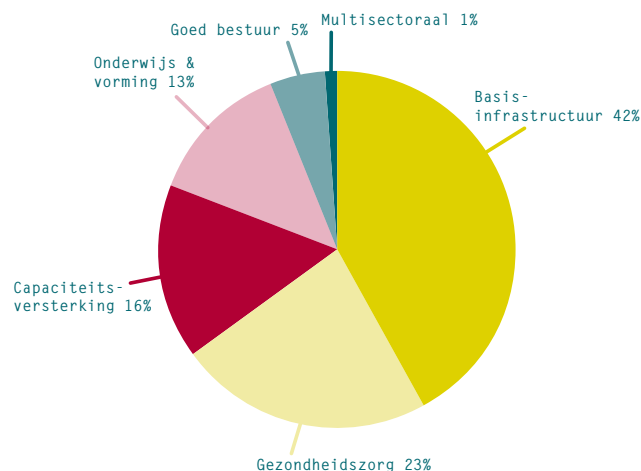
Daarnaast heeft de Europese Commissie 3,7 miljoen euro toegekend aan BTC voor een gemeenschappelijk institutioneel ondersteuningsproject dat de consolidatie van een onafhankelijk en doeltreffend Palestijns gerechtsapparaat nastreeft. Het project ging van start in december 2005 en zal 32 maanden duren. Het levert expertise inzake institutionele ontwikkeling, ondersteuning bij het opstellen van wetteksten en opleiding van rechters, procureurs en gerechtelijke bewindvoerders. Voorts leverde BTC via EUNIDA ook technische bijstand aan het tijdelijke internationale mechanisme dat de EU heeft ontwikkeld om de continuïteit van de sociale basisvoorzieningen te verzekeren.

De Palestijnse gebieden blijven met aanzienlijke behoeften kampen inzake elektriciteit, water en sanering. In dit domein

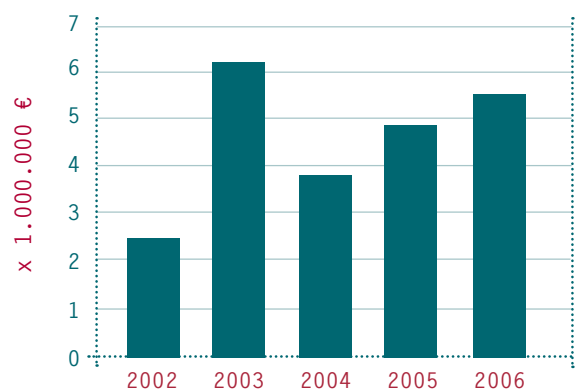
beëindigde BTC in 2006 de eerste fase van het project voor aanleg van elektrische infrastructuur op het platteland, met name in 14 noordelijke dorpen op de Westelijke Jordaanoever (40 in totaal). De tweede projectfase gaat in 2007 van start. BTC is ook klaar met de bouw en de uitrusting van twee middelbare scholen in Kufr Rae (Westelijke Jordaanoever). In 2007 moet er een nieuw project starten voor de bouw van acht lagere scholen.

In de gezondheidssector zette BTC haar steun voort aan de tertiaire gezondheidszorg, door een eenheid voor intensieve zorg/hartzorg te openen in Ramallah, en een katheterisatie-eenheid in Gaza, om op die manier tegemoet te komen aan de behoeften van de bevolking (1,3 miljoen inwoners). Daarnaast heeft de medische spoedinterventie van België ervoor gezorgd dat ziekenhuizen in een crisissituatie medische basiszorg kunnen blijven bieden, om de gezondheid en het welzijn van de Palestijnse bevolking te beschermen.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Palestijnse gebieden

BURKINA FASO

De gemengde commissie tussen België en Burkina Faso van januari 2003 werkte een bilateraal samenwerkingsprogramma uit voor de periode 2003-2007. Het nieuwe programma is geïntegreerd in het Strategisch Kader voor Armoedebestrijding (PRSP) van Burkina Faso, en is tegelijk in overeenstemming met de nieuwe richtlijnen in de Verklaring van Parijs. Het houdt een geleidelijke omschakeling in van een project- naar een programma-aanpak, en biedt op die manier een verrijkende complementariteit bij de uitvoering van de activiteiten in 2006.

Naar een complementaire aanpak

Inzake basisonderwijs kreeg het bevoegde ministerie rechtstreekse financiële steun via een *gemeenschappelijk fonds* van verschillende donoren, ter ondersteuning van het Tienjarig Plan voor de Ontwikkeling van het Basisonderwijs (PDDEB). Naast die financiële steun werd er technische expertise ter beschikking gesteld om dit PDDEB te begeleiden en de dialoog te bevorderen tussen de donoren van de sector en het ministerie. Onze expertise speelde een belangrijke rol bij de reorganisatie van deze dialoog en bij de sectorale coördinatie tussen de donoren en Burkina Faso.

Deze verbintenis van België, aansluitend bij de Verklaring van Parijs (harmonisering tussen de donoren en afstemming op de nationale procedures), werd aangevuld met steun aan dezelfde sector, via het project PPOKK-onderwijs, in de provincies Oubritenga, Kourweogo en Kadiogo. In 2006 raakte dit project op kruissnelheid: er werd heel wat schoolinfrastructuur gebouwd of heropgebouwd, er werden opleidingen georganiseerd voor leerkrachten en ambtenaren, er werden alfabetiseringscampagnes gestart enz.

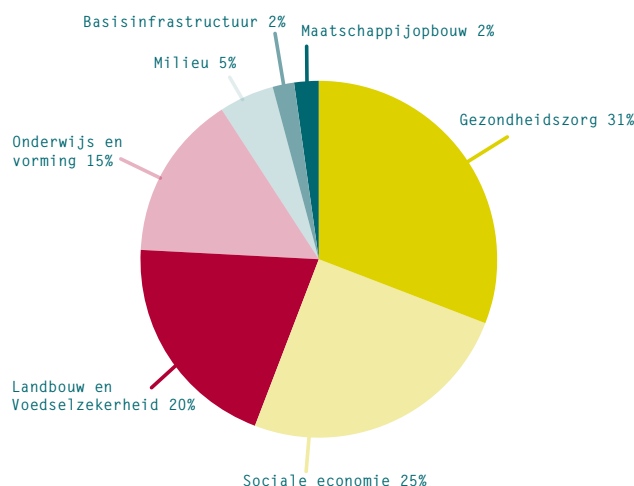
Dit dubbele karakter van de interventies in Burkina Faso biedt interessante perspectieven voor de combinatie van beide benaderingen ter ondersteuning van dezelfde sector. Die combinatie bewijst dat een project de programma-aanpak uitstekend kan ondersteunen als die rekening houdt met de volgende kenmerken: een sterke gerichtheid van de resultaten op de capaciteitsversterking van de duurzame nationale instellingen die belast zijn met de uitvoering en de follow-up; de afstemming van de activiteiten op het nationale programma (het project moet voldoende afgestemd zijn om de financiering ervan te kunnen integreren in het jaarlijkse actieplan van het nationale programma voor de sector); en een aanzienlijke investering in human resources bij de sectorale dialoog over de uitdagingen van de programma-aanpak.

De kwaliteit van de projectidentificatie en -formulering blijft doorslaggevend, net als het nastreven van een strategie om de financiële steunmechanismen te rationaliseren, maar ook om een financieel meerjarenplan te kunnen opstellen en de afstemming te bevorderen op de jaarbegroting van het partnerland.

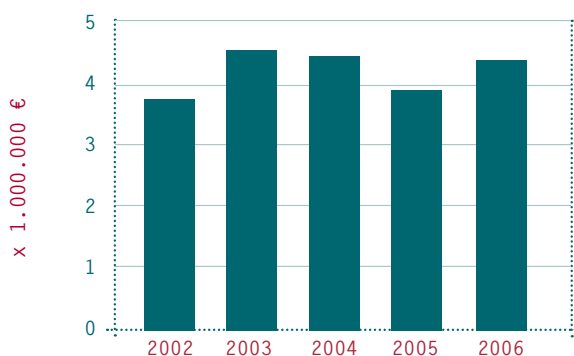
Op basis van onze ervaring in Burkina Faso is BTC ook gestart met intern overleg tussen de onderwijs- en de gezondheidssector. Dit overleg bleek nuttig als het om een specifieke op te lossen problematiek gaat en niet gewoon om multisectoraal overleg.

De projecten die in 2006 werden gestart in de gezondheidszorg (Strijd tegen hiv/aids en steun aan de gezondheidsdistricten van het Centraal Plateau) sluiten perfect aan bij het Nationaal Plan voor Gezondheidsontwikkeling (PNDS), op basis van de resultaten in de onderwijssector en met het oog op de harmonisering en afstemming van de hulp. De financieringsakkoorden met de gedeconcentreerde diensten en de institutionele steun aan de directie administratie en financiën van het ministerie van Volksgezondheid zullen de overschakeling op begrotingshulp ongetwijfeld vergemakkelijken.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Burkina Faso

MAROKKO

Marokko is een land met een middelhoog inkomen dat niet verplicht is om een Strategisch Kader voor Armoedebestrijding (PRSP) uit te werken. De voorbije jaren heeft het land zijn beleid resoluut toegespitst op economische groei en menselijke ontwikkeling. Het BBP is gemiddeld met 4,5 % gegroeid, terwijl de armoede sterk afgenomen is, of het nu gaat om de absolute armoede, die de voorbije twintig jaar gedaald is van 12,5 % tot 7,7 %, of om de relatieve armoede, die gezakt is van 21 % naar 14,2 %.

Een voluntaristisch ontwikkelingsbeleid

Toch blijft er economische en sociale ongelijkheid bestaan, zowel inzake inkomen als inzake toegang tot sociale voorzieningen en infrastructuur. De overheid is zich daarvan bewust en heeft daarom een globaal en sectoraal beleid uitgewerkt om de groei van het land te consolideren.

Deze totaalvisie op ontwikkeling wordt gedragen door het Nationale Initiatief voor Menselijke Ontwikkeling (INDH), dat in mei 2005 gelanceerd werd. Dit ambitieuze programma wil ongelijkheid en armoede verminderen door democratie, economische doeltreffendheid en menselijke ontwikkeling te bevorderen. Het omvat drie prioriteiten: de armoede op het platteland doeltreffender bestrijden, sociale uitsluiting verminderen in de stedelijke gebieden en de strijd voor betere leefomstandigheden opvoeren.

Het initiatief maakt aanzienlijke financiële en menselijke middelen vrij, en wordt aangevuld met specifieke sectorale programma's voor elektrificatie, wegeaanleg en onderwijs. Zo voerde de overheid in 2005 een verplichte ziekteverzekering in die de hele bevolking op termijn een medische dekking moet bieden. Inzake drinkwater heeft het programma voor gegroepeerde drinkwatervoorziening van de plattelandsbevolking (PAGER) de ambitie om tegen 2010 97 % van de bevolking toegang te bieden tot drinkwater. Momenteel is dat slechts ongeveer 65 %.

Deze ambitieuze strategieën en programma's worden gestuurd door Marokko, dat zijn beleid op dat vlak alléén uitdenkt en lanceert, met de financiële en technische steun van zijn ontwikkelingspartners.

Verklaring van Parijs

In de context van de Verklaring van Parijs komt die wil om het beleid in handen van het partnerland te geven, tot uiting in de beheersmodaliteiten van de internationale hulp. De ontwikkelingshulp verloopt hoofdzakelijk via de gewone kanalen van de overheidsuitgaven. De financieringen worden ingeschreven op de staatsbegroting, in overeenstemming met de uitbetalings- en controleprocedures. Daarbij wordt weinig gekozen voor autonome projecten met externe financiering.

Deze specifieke context - een groeiend land met zeer specifieke behoeften aan externe technische en financiële hulp - is een belangrijke uitdaging voor het partnerschap. De voluntaristische visie van onze partner en de dialoog- en beheersmodaliteiten die eruit voortvloeien, dwingen ons om ons programma uit te voeren in overeenstemming met de Verklaring van Parijs.

BTC in Marokko

Armoedebestrijding en betere leefomstandigheden voor de plattelandsbevolking staan centraal in het samenwerkingsprogramma tussen Marokko en België. Het nieuwe Indicatieve Samenwerkingsprogramma 2006-2009, met een budget van 40 miljoen euro, versterkt de geografische concentratie van de activiteiten op het platteland en geeft prioriteit aan drie interventiesectoren: toegang tot drinkwater en tot sanering, plattelandsontwikkeling en beroepsopleiding.

Dit programma sluit perfect aan bij de doelstellingen van het Nationale Initiatief voor Menselijke Ontwikkeling en vertolkt de wil om geleidelijk over te schakelen van een projectaanpak naar een sectorale programma-aanpak. De uitvoering van de activiteiten sluit aan bij de strategieën en prioriteiten van de Marokkaanse regering, in overeenstemming met de Verklaring van Parijs. Zo zullen de nieuwe projecten in de watersector de harmonisering en afstemming van de hulp bevorderen, met name wat de uitvoeringsmodaliteiten betreft, in overleg met Marokko en de donoren.

Toegang tot drinkwater: een aanzet tot harmonisering en afstemming

Marokko en België hebben besloten om vanaf 2007 een ambitieus programma te financieren voor drinkwaterbevoorrading van de bevolking in de regio Souss Massa Draa. Deze interventie sluit aan bij het Nationale Initiatief voor Menselijke Ontwikkeling en zal gebaseerd zijn op een programma-aanpak die meer uitvoeringsverantwoordelijkheid geeft aan de Nationale Dienst voor Drinkwater (ONEP). Daarbij zal bijzondere aandacht besteed worden aan het sociale en participatieve deel van het programma, om het sociale deficit aan te pakken waarmee de plattelandsgemeenten kampen inzake infrastructuur en toegang tot sociale basisvoorzieningen.

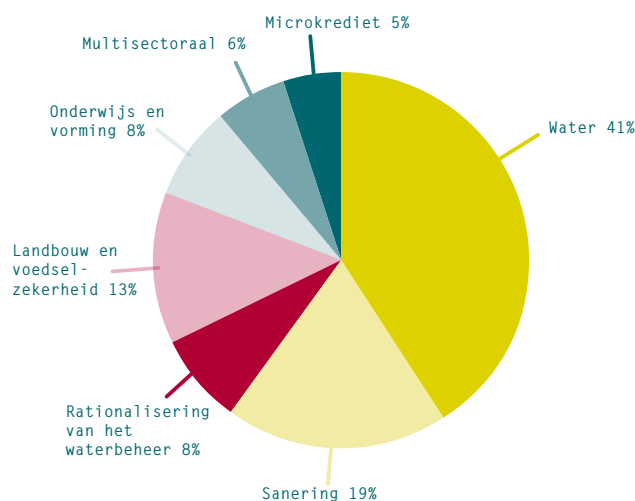
Dit programma wordt beschouwd als een organisch geheel waarbij alle activiteiten en onderdelen op elkaar afgestemd zijn, op basis van de principes van harmonisering en coherentie. Het legt de nadruk op doel- en resultaatgericht beheer, niet op de middelen. De interventiestrategie is vooral gericht op de geleidelijke aanpassing van de activiteiten en zal worden uitgevoerd op basis van een gezamenlijk opgestelde lijst van technische, sociale en economische criteria die als basis dient voor dialoog en voor de follow-up van het volledige programma.

Bijgevolg is de financiële verbintenis van het programma niet gebaseerd op een vooraf opgestelde lijst van interventieplaatsen, maar op een gemeenschappelijke strategie van alle partners. Die strategie is samengevat in een methodologische gids die zal worden aangevuld en aangepast aan de context van het programma. Daarnaast zullen de ONEP en België samen een procedurehandleiding en een bundel met gezamenlijke controlemodaliteiten opstellen.

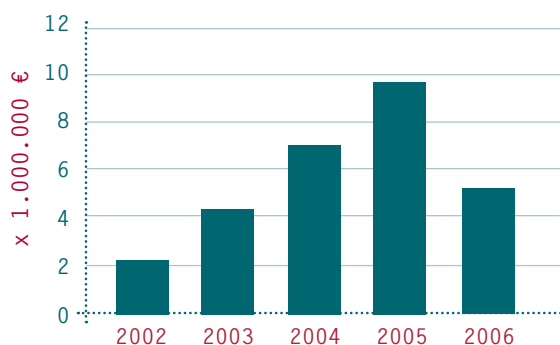
Verder zal de projectaanpak een meerwaarde bieden bij de begeleiding en de capaciteitsversterking van de bevolking. Dat is het geval voor plattelandsontwikkeling, waarbij de nadruk ligt op de strijd tegen woestijnvorming, via opleiding en versterking van het verenigingsweefsel, of via beroepsopleidings- of microkredietprojecten.

Op die manier toegespitst op drie sectoren en twee plattelandsgebieden, blijkt het programma van Marokko relevant en werkbaar. Partnerschap en wederzijds begrip zijn daarbij belangrijke waarden die zich vertalen in een dynamische en flexibele aanpak, en in de aanpassing van de interventiestrategieën aan het beleid van Marokko ten gunste van de bevolking.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Marokko

PERU

1. **Cepal**, Anuario estadístico de América Latina y el Caribe 2006, Santiago de Chile, Chili, 2007, 442 p.

2. **Eiu, Peru**: Country Report March 2007, Londen, Verenigd Koninkrijk, 2007, 8 p.

3. **Zie:**
www.acuerdonacional.gob.pe.

Peru is vandaag een land met middelhoog inkomen. Zijn jaarlijkse groei bedraagt ongeveer 7,2 % van het BBP¹, terwijl de gemiddelde inflatie voor de periode 2001-2005 rond de 1,9 %² schommelt. Peru is niet verplicht om een armoedeverminderingstrategie (PRSP) uit te werken en maakt geen gebruik van de indicator om het beleid en de nationale instellingen (CPIA, *Country Policy and Institutional Assessment*) te evalueren, nochtans een voorwaarde om dossiers voor begrotingshulp te kunnen indienen. Vandaar dat Peru eigen ontwikkelingsstrategieën uitwerkt. Het Nationaal Akkoord³ dat afgekondigd werd onder de regering van Alejandro Toledo en dat geratificeerd werd en opgevolgd wordt door de huidige autoriteiten, legt de ontwikkelingsprioriteiten vast van het land en van de internationale samenwerking. De acties van BTC sluiten aan bij die nationale strategie.

Verklaring van Parijs

Peru ondertekende in mei 2005 de Verklaring van Parijs over de efficiëntie van de ontwikkelingshulp. BTC baseert haar interventies zo veel mogelijk op de betrouwbare nationale systemen, om te voldoen aan de principes van de Verklaring van Parijs. Peru heeft namelijk enorm veel geïnvesteerd in de ontwikkeling van planning-, follow-up- en auditsystemen voor de overheidsuitgaven. Vandaar dat de formulering van nieuwe samenwerkingsprestaties past binnen de logica van het Nationaal Systeem voor Overheidsinvesteringen (SNIP). Die inspanning moet leiden tot een harmonisering van de verschillende fasen van de projectcyclus en van de instrumenten voor de planning van de prestaties. In de huidige omstandigheden levert die informele toenadering, als werkplatform tussen beide Staten, een betere wederzijdse kennis op tussen BTC en de Peruaanse partners.

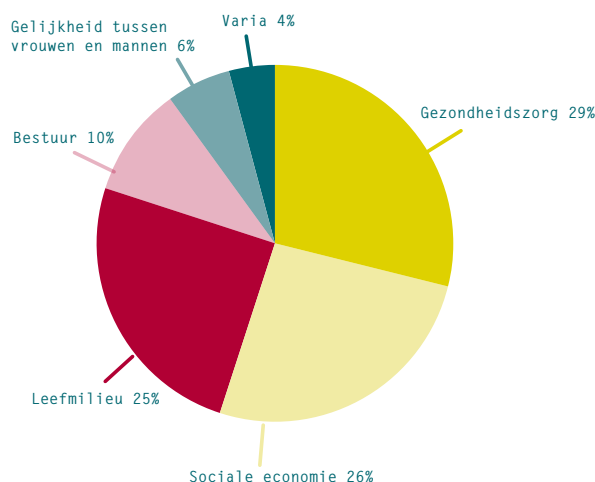
Voor de lopende interventies geeft BTC mee sectorale financiële steun aan het gezondheidsverzekeringssysteem (*Seguro Integral de Salud* – SIS). Die bijdrage is geïntegreerd in de nationale beheersystemen (*Sistema Integrado de Administración Financiera* – SIAF) en wordt net als de andere uitgaven door de Peruaanse Staat gecontroleerd op relevantie.

Ondanks een geleidelijke integratie van de beheerstructuren in de bestaande diensten van Peru, is er in dit domein nog een aanzienlijke inspanning nodig om te voldoen aan de akkoorden van Parijs. Gezien het snelle decentralisatieproces zijn sommige partners van de centrale Staat niet langer vertegenwoordigd in de interventiezones van BTC. Vandaar dat de mogelijkheid voor die ministeries om te steunen op parallelle structuren die geleid worden door lokale experts en die soms de enige zijn in regio, een aangepaste oplossing bleek. Toch hebben verschillende in 2006 opgestarte projecten de elementen in de Verklaring van Parijs overgenomen als uitvoeringsprincipes, inzake toe-eigening (parallelle beheerseenheden tot het strikte minimum beperkt, en lokale experts), afstemming (rekening houden met alle verplichtingen van het SNIP) en harmonisering (*basket funding*). Dat is het geval voor fase 3 van het programma *Defensoría del Pueblo*, fase 2 van het DEVIDA-project (Nationale commissie voor ontwikke-

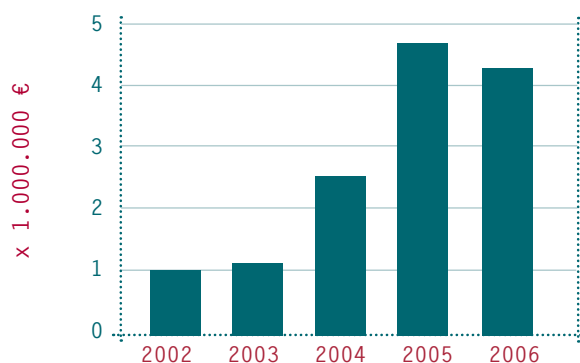
ling en leven zonder drugs) en het Programma tegen familiaal en seksueel geweld (PILVFS).

De inspanningen van de Staat om zich te wapenen met doeltreffende beheerinstrumenten, blijft het belangrijkste uitgangspunt van BTC om de samenwerking met Peru te verbeteren.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Peru

LAOS

Het Indicatieve Samenwerkingsprogramma 2002 heeft betrekking op onderwijs, gezondheidszorg, toegang tot drinkwater, sociale zekerheid, landbouw en de ontwikkeling van basisinfrastructuur als prioritaire interventiesectoren voor de Belgische samenwerking. En dat op basis van de principes van consolidatie en toe-eigening die zijn vastgelegd in de Verklaring van Parijs, die Laos mee heeft ondertekend. De acties van BTC zijn geconcentreerd in de provincies Savannakhet, Saravane en Vientiane.

Gezondheidszorg

Het gezondheidsproject van BTC, in de provincies Vientiane en Savannakhet, is gebaseerd op het concept "gezondheidsdistrict". De twee belangrijkste uitdagingen zijn: de kwetsbaarste bevolkingsgroepen toegang tot zorg waarborgen dankzij een proefsysteem voor gezondheidsverzekering (*Health Equity Fund*) en de zorgkwaliteit verbeteren door het personeel te motiveren via een contractstelsel (*contracting*). De op nationaal vlak geboekte resultaten ondersteunen het Laotiaanse ministerie bij de gezondheidszorg aan de bevolking. BTC en het ministerie van Volksgezondheid organiseerden in 2006 een regionaal seminarie over de strategieën die werden ontwikkeld in de gezondheidssystemen van een aantal districten in Zuidoost-Azië. Aan dit seminarie namen 250 deskundigen deel uit de subregio, Europa, Australië en de VS.

Opleiding

Het opleidingsproject van BTC in de provincies Savannakhet en Champassak is gericht op armoedebestrijding door competentieverbetering. De opleidingen worden geselecteerd door een gemengd comité, in overeenstemming met de prioritaire strategieën van de regering en in de geest van de Verklaring van Parijs. Sinds de start van het project in 2005 hebben 4.000 begunstigen opleidingen gekregen in uiteenlopende domeinen. 34 % zijn vrouwen, 90 % woont op het platteland. De versterking van hun beroepsvaardigheden draagt bij tot de verbetering van hun leefkader. 10 % zijn centrale ambtenaren die opleidingen hebben gekregen in talen, management, goed bestuur en recht.

Sociale zekerheid

BTC organiseerde in het kader van het project voor de uitbouw van een nationale sociale zekerheid een aantal opleidingen, in samenwerking met de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), om de specifieke taken van de dienst uit te voeren en het kader van de institutionele versterking te verstevigen en op die manier de duurzaamheid van de sociale zekerheid en de toe-eigening ervan te waarborgen. Dit project werd in 2006 voltooid.

Studiefonds

Het Fonds financierde verschillende studies over water, landbouw en arbeid, en gaf daarbij de eerste aanzet tot de ontwikkeling van een nationaal pensioensysteem.

Dorpsontwikkeling

Het dorpsontwikkelingsprogramma voor Savannakhet kwam in 2006 in zijn consolidatiefase. De dorpscomités nemen het beheer over van de school-, gezondheids- en landbouwactiviteiten, en het onderhoud en het beheer van de plattelandswegen en de drinkwatervoorziening. Het ondersteuningsteam voor de dorpsgemeenschappen begeleidt dit proces, in samenwerking met de autoriteiten en de technici inzake plattelandsontwikkeling, om de continuïteit te waarborgen na afloop van het project.

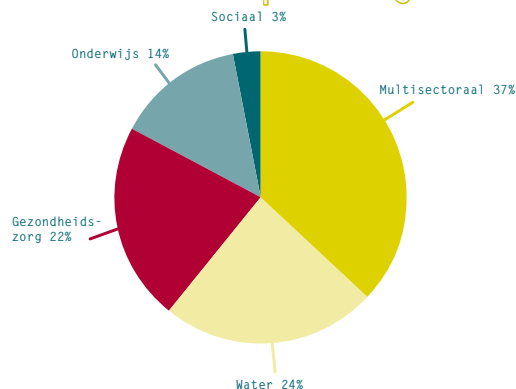
Beroepsopleiding

Het project is geïntegreerd in het Laotiaanse onderwijsstelsel en stemt zijn opleidingen af op de nieuwe arbeidsmarkt, door de infrastructuur en uitrusting aan te passen. BTC werkt hier samen met de organisatie van Duitse vrijwilligers en de Zuid-Koreaanse samenwerking, met het oog op harmonisering.

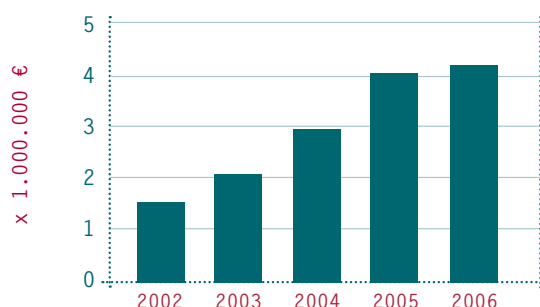
Nationaal Mekong-comité

Het BTC-project ondersteunde de gespecialiseerde opleiding van resourcepersonen, zodat het Laotiaanse Nationale Mekong-comité zich beter kon integreren in de Internationale Mekong-commissie (MRC, Mekong River Commission), een internationale organisatie die belast is met het waterbeheer van de rivier. Er zijn in het zuiden van het land ook oeverbeschermingswerken uitgevoerd met de steun van BTC.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Laos

VIETNAM

Armoede uitbannen

De Belgische en de Vietnamese regering onderhouden wederzijds voordelige betrekkingen sinds 11 oktober 1977, toen ze het raamakkoord voor economische, industriële en technische samenwerking ondertekenden. Dat akkoord bepaalt nog steeds het algemene kader van de Belgische ontwikkelings-samenwerking in Vietnam. Toch krijgt Vietnam slechts officiële ontwikkelingshulp (ODA) sinds 1993, toen de Vietnamese troepen zich terugtrokken uit Cambodja.

Midden jaren 80 lanceerde de Vietnamese regering een economisch hervormingsproces. Sindsdien heeft ze haar strijd tegen de armoede voortdurend voortgezet. Dat resulteerde concreet in de Strategie voor Sociaaleconomische Ontwikkeling (SEDP, Socio-Economic Development Plan) 2001-2010. Die werd in 2003 omgezet in een Algemene Strategie voor de Groei en de Strijd tegen de Armoede (CPRGS, Comprehensive Poverty Reduction and Growth Strategy), die de Millenniumontwikkelingsdoelstellingen integreert en een algemeen strategisch kader bevat voor sociaaleconomische ontwikkeling. Gezien de uitstekende resultaten inzake armoedevermindering werden beide strategieën in 2006 gebundeld in één enkel Plan voor Sociaaleconomische Ontwikkeling voor de periode 2006-2010, om de billijkheid en de toe-eigening van de ontwikkelingsresultaten te waarborgen.

Tijdens de vierde gemengde commissie op 15 december 2003 heeft de Belgische regering haar nieuwe Indicatieve Samenwerkingsprogramma 2004-2005 (ISP) afgestemd op de CPRGS en is ze een aantal maatregelen overeengekomen om het gebruik van de nationale capaciteiten van Vietnam en van zijn beheerssystemen aan te moedigen.

Verklaring van Hanoi

We moeten in dit verband benadrukken dat Vietnam vanaf begin jaren 90 problemen heeft met de benutting van de ODA. Er zijn diverse initiatieven gelanceerd om die problemen aan te pakken, onder meer door een betere coördinatie tussen de donoren en een grotere doeltreffendheid van de hulp. Die initiatieven leidden tot de formulering van een Actieplan voor Harmonisering. Vandaar de oprichting van een Partnership Group on Aid Effectiveness (PGAE, Partnerschapsgroep voor Doeltreffendheid van de Hulp), als discussieforum tussen de Vietnamese regering en de donoren. Dat bracht een dynamiek op gang waarbij de Vietnamese regering het voortouw nam bij de internationale inspanningen voor een betere harmonisering en afstemming.

In juni 2005 besliste de partnerschapsgroep om de Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van de hulp aan te passen aan de Vietnamese situatie, via de Verklaring van Hanoi over de Hulpdoeltreffendheid (HCS - *Hanoi Core Statement on Aid Effectiveness*). In die Verklaring, die alle donoren van Vietnam ondertekenden, ook België, verbinden de donoren en de Vietnamese regering zich ertoe om tegen 2010 een aantal specifieke doelstellingen te bereiken in de volgende domeinen: toe-eigening, afstemming op het SEDP 2006-2010, harmonisering, resultaatgericht beheer en wederzijdse verantwoordelijkheid. Vandaar dat er in het kader van het PGAE verschillende themagroepen werden opgericht om de principes en verbintenissen in de HCS concreet uit te werken: (1) beheer van de overheidsfinanciën, (2) harmonisering van de kostencriteria, (3) aankopen, (4) officiële begrotingshulp en (5) follow-up en rapportering. Dankzij die aanpak boekte de Vietnamese regering in 2006 aanzienlijke vooruitgang bij de hervorming van haar beheersysteem voor de overheidsfinanciën, om op die manier de transparantie en de verantwoordelijkheid te bevorderen.

Als medeondertekenaar van de HCS heeft de Belgische regering zich ertoe verbonden om in overleg te werken met de Vietnamese regering bij het gebruik van resultaatgerichte evaluatiekaders, om een resultaatgericht beheer te waarborgen en het ISP te doen aansluiten bij de doelstellingen van het SEDP. Aansluitend bij die verbintenis en bij de planning van de nieuwe projecten van het ISP 2004-2005 legde BTC duidelijke doelstellingen vast: verwachte resultaten, beschikbaarheid van controleerbare resultaten en resultaatindicatoren, basisgegevens en in de tijd beperkte doelstellingen.

Efficiënte organisatie

In de praktijk worden de projecten/programma's om de zes maanden opgevolgd door de Project Steering Committees (PSC, projectstuurcomités), waarin alle niveaus - van het centrale tot het provinciale, van het strategische tot het technische - vertegenwoordigd zijn. Het PSC is dus belast met de supervisie, de oriëntatie en het beheer van de projecten. De participatie van de Vietnamese autoriteiten aan het PSC leidt tot een sterke en doeltreffende toe-eigening. De beslissingen worden immers genomen bij consensus, wat het risico uitsluit dat de donoren de te volgen koers bepalen.

Daarnaast zijn er ook systematischer evaluaties, om het follow-up- en evaluatiesysteem te verbeteren. Die procedures maken het mogelijk om de projectresultaten te evalueren en te verbeteren, en om er nuttige lessen uit te trekken voor de strategische dialoog.

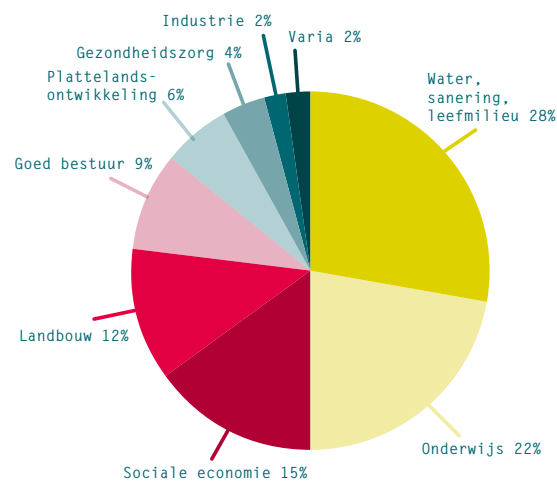

Bovendien zijn er extra inspanningen geleverd om de - huidige en toekomstige - projectbeheereenheden verder te integreren in de structuur van de partnerinstellingen, de nationale capaciteiten beter te benutten en het financiële projectbeheer op te nemen in de systemen en regelgevingen van het land.

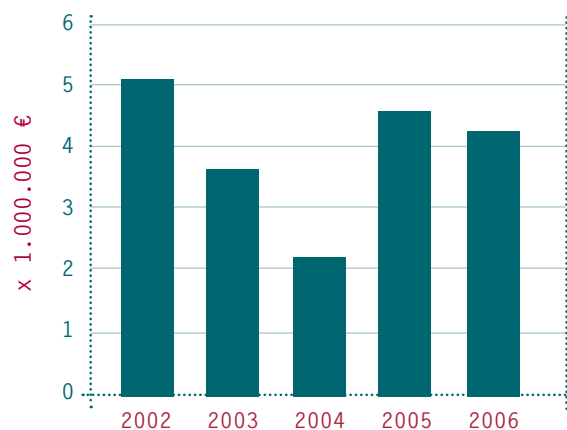
Gezamenlijke evaluaties

De Vietnamese regering wil controle-instrumenten en resultaatgerichte gemeenschappelijke kaders ontwikkelen om de resultaten van bepaalde proefsectoren te evalueren. Ze werkt ook samen met de donoren, om gemeenschappelijke sectorale resultaatindicatoren te ontwikkelen. BTC draagt ook bij tot dit proces door systematisch de sectorale vergaderingen bij te wonen. Tot slot wil de Vietnamese regering een kader uitwerken voor de gezamenlijke evaluaties. BTC zal hoogstwaarschijnlijk in 2007 uitgenodigd worden om actief deel te nemen aan de gezamenlijke evaluaties van de sectoren waarin ze actief is.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Vietnam

MOZAMBIQUE

Mozambique is een van de meest geslaagde voorbeelden in Afrika van wederopbouw en ontwikkeling na een conflictperiode. De burgeroorlog werd in 1992 beëindigd. Mozambique is sinds 1999 een partnerland van België. De politieke stabiliteit in het land sinds de organisatie van de eerste democratische verkiezingen in 1994 spoorde de internationale gemeenschap en de hulporganisaties aan om gul bij te dragen tot de ontwikkeling van het land. De bescheiden, maar doeltreffende Belgische technische bijstand volgt de strategische oriëntatie die is vastgelegd in het Strategisch Kader voor Armoedebestrijding (PARPA). Het belangrijkste doel daarvan is de leefomstandigheden en het sociale welzijn van de burgers te verbeteren via zes prioriteiten: onderwijs, gezondheidszorg, landbouw en plattelandsontwikkeling, basisinfrastructuur, goed bestuur en macro-economisch en financieel beheer.

Mozambique was één van de eerste landen die een strategie uitwerkten om absolute armoede te bestrijden. Het land moedigt de donoren aan om af te stemmen op die prioriteit via een geïntegreerde aanpak waarbij verschillende publieke sectoren betrokken zijn, naast de civiele maatschappij en de privésector. Het verantwoordelijke en doorzichtige Beheer van de Overheidsfinanciën is een essentieel element om goed bestuur te bevorderen als motor voor de opbouw van een stevige democratie, zodat de directe begrotingshulp grotendeels gebruikt is om de uitvoering van het PARPA-plan te ondersteunen.

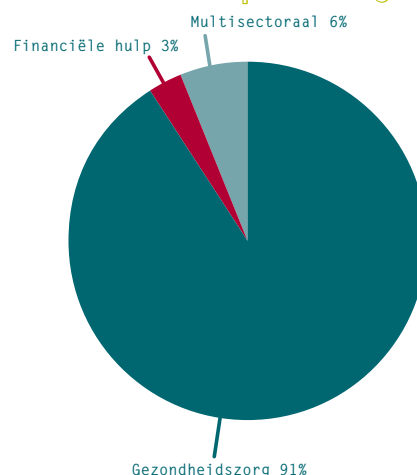
Het eerste Indicatieve Samenwerkingsprogramma (ISP) 2006–2008 werd in Maputo (mei 2006) goedgekeurd door de eerste gemengde commissie tussen de Belgische en de Mozambikaanse regering. Begrotingshulp vormt daarbij het belangrijkste element van de steun aan het PARPA-plan. Het door België geboden comparatieve voordeel schuilt in de aandacht voor de versterking van de overheidsinstellingen, via de systemen voor de hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën, en voor de versterking van de capaciteiten in het algemeen. Mozambique heeft zich ertoe verbonden om de sector van de overheidsfinanciën te hervormen, door ook het banksysteem te verbeteren, om op die manier investeringen aan te trekken. Dat heeft België ertoe aangezet om 50 % van zijn steun (18 miljoen euro) te besteden aan macro-economische begrotingshulp. Naast het lopende bilaterale programma, dat steun omvat aan het post-urgentieprogramma (PRPE) en technische bijstand aan het ministerie van Volksgezondheid (GACOPI), werkt België samen met Mozambique door het Belgische Overlevingsfonds, ngo's en multilaterale instellingen te ondersteunen.

Door de nadruk te leggen op algemene begrotingshulp en op hulp bij de uitvoering van de projecten binnen de vastgelegde budgetten, houdt België zich aan de aanbevelingen van de Verklaring van Parijs en verhoogt het de doeltreffendheid van de hulp. Via het gemeenschappelijke SISTAFE-fonds ondersteunt België de ontwikkeling van de Mozambikaanse systemen voor financieel beheer. Eén van de doelstellingen

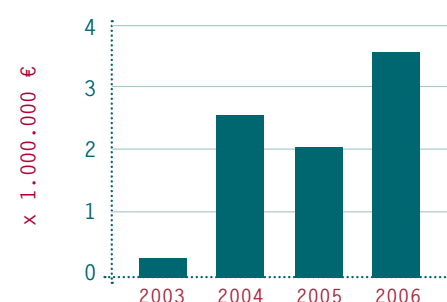
daarbij is dat de donoren die verbeterde systemen meer gebruiken om hun projecten tot een goed einde te brengen (doelstelling van de Verklaring van Parijs – gebruik van de nationale systemen). Gezien de hoge harmoniseringsgraad met andere donorenprogramma's zijn de Belgische projecten nu al sterk afgestemd op de nationale systemen en in overeenstemming met de geplande budgetten. BTC kan dan ook een meerwaarde bieden door dit proces te steunen, want het agentschap leidt de werkgroep Budgetcontrole. De initiatieven voor capaciteitsversterking zijn toegesneden op het PARPA-plan en dragen op die manier bij tot duurzame economische ontwikkeling.

Sinds 2006 speelt BTC een belangrijke rol door de belangrijkste bijdragen aan de begrotingshulp en aan de gemeenschappelijke fondsen te ondersteunen op basis van de procedures die werden vastgelegd tussen gelijke partners. BTC biedt haar expertise aan inzake follow-up en neemt deel aan de dialoog met de regering over algemene kwesties en meer specifiek over het beheer van de overheidsfinanciën, door een actieve rol te spelen binnen de verschillende groepen voor gezamenlijke controle. BTC vervult ook een sleutelrol bij de afstemmingsinitiatieven om het gebruik van de overheidssystemen te versterken.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Mozambique

ALGERIJE

Binnen het huidige indicatief samenwerkingsprogramma 2003-2007 richt BTC zich op de cruciale sectoren in Algerije, met name gezondheidszorg, water, milieu, plattelandsontwikkeling, gender en versterking van de grondwettelijke instellingen. Tijdens die periode wordt een budget van 35 miljoen euro uitgevoerd.

De Belgische samenwerking in Algerije houdt zo veel mogelijk rekening met de Algerijnse sectorale beleidskeuzes. Door de grote focus op capaciteitsontwikkeling in de projecten werken BTC en de Algerijnse overheid samen om via gespecialiseerde en professionele technische assistentie de kwaliteit van het nationale beleid binnen die sectoren te verbeteren.

Het volledige programma sluit zo nauw mogelijk aan bij de Algerijnse nationale socio-economische strategieën.

Het project ter ondersteuning van de strijd tegen armoede in Souk Ahras baseert zich op de nationale armoedebestrijdingsstrategie die wordt uitgevoerd door het ministerie van Werk en Nationale Solidariteit. Het gaat om een multisectoraal project inzake plattelandsontwikkeling, inkomstgenererende activiteiten, vorming, institutionele ondersteuning en vorming dat moet helpen de levensomstandigheden van de armste lagen van de bevolking te verbeteren.

De drie waterprojecten die BTC uitvoert, passen in het nationale waterplan van het ministerie van Water. Ze zijn erop gericht advies te verstrekken om het waterbeleid nog te verbeteren. Het project ter ondersteuning van de *Algérienne des Eaux* wil de openbare dienstverlening inzake watervoorziening verbeteren. Het project voor technische ondersteuning van de centra voor beroeps- en vervolmakingsopleidingen mikt op het aanbieden van aangepaste opleidingen binnen de sector van de watervoorziening. Het derde project in de watersector heeft betrekking op het rationele en geïntegreerde beheer van het water in het stroomgebied van de wadi van Mazafran.

Het gezondheidsproject in de wilaya van Tamanrasset werkt volgens, ondersteunt en inspireert het nationale beleid ter bestrijding van soa's en aids, en het nationale bevolkingsbeleid.

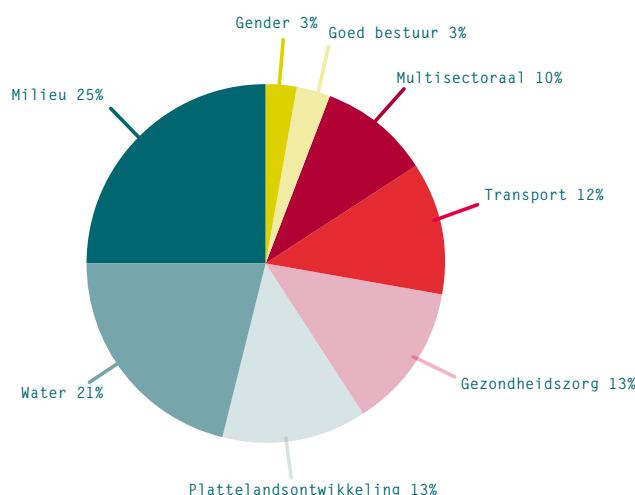
De twee projecten in voorbereiding voor het afvalbeheer van het ziekenhuis in Kouba en voor het afvalbeheer van de stedelijke agglomeratie van Mascara passen in het nationaal plan voor het leefmilieu en duurzame ontwikkeling van het ministerie van Milieu.

Het project ter ondersteuning van het ministerie van Vrouwenzaken en de twee projecten in uitvoering ter versterking van het ministerie van Justitie en ter versterking van de Raad van State zijn projecten die uitsluitend focussen op de ondersteuning, de verbetering en de versterking van het beleid. De laatste twee doen dat door het organiseren van stages en seminars in België en Algerije voor kaderleden

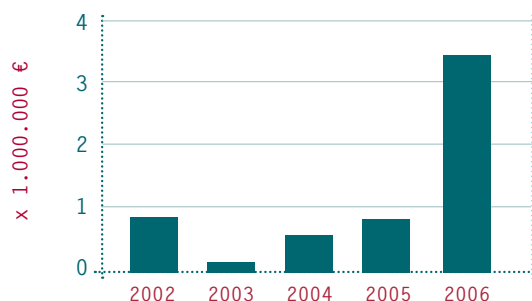
van het ministerie van Justitie en voor de Raad van State. Het eerste project wil zijn doel bereiken door de dagelijkse werking van het Ministerie van Vrouwenzaken te ondersteunen op het vlak van communicatie, ervaringsbenutting en *gender mainstreaming* en door opleidingen te geven.

Van het samenwerkingsprogramma vóór de periode 2003-2007 is nog één project in uitvoering: de modernisering van het onderhoud bij de vervoersmaatschappij van Algiers (ETUSA). Het project wordt in 2007 afgesloten.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Algerije

BENIN

De interventies van BTC in 2006 werden gekenmerkt door de formulering van het steunproject voor de gezondheidszone Comé (PAZS, Projet d'Appui de la Zone Sanitaire de Comé) en door de uitvoering van het steunprogramma voor het Gemeentelijke Ontwikkelingsplan (PDC, Plan de Développement communal) in de departementen Atacora, Donga, Mono en Couffo.

Coherentie van de interventies

BTC voerde haar interventies uit in Benin met het oog op een dubbele coherentie: met de acties van de andere ontwikkelingspartners en met het institutionele decentralisatiebeleid van de Beninse regering. De actie van BTC sluit op die manier aan bij de principes van harmonisering en afstemming in de Verklaring van Parijs.

Gemeenschappelijke acties

BTC levert technische steun aan de gedecentraliseerde diensten van de departementen Atacora, Donga, Mono en Couffo, via het steunprogramma voor het PDC. In de regio's Atacora en Donga werkt het agentschap samen met de Duitse technische samenwerking in het programma ter ondersteuning van de decentralisatie en de gemeentelijke ontwikkeling (PDDC, programme d'appui à la Décentralisation et au Développement communal).

Daarnaast werkt ze, samen met de Europese Unie, het VN-Uitrustingsfonds en het Deense Samenwerkingsagentschap, ondersteuningsacties uit voor de financiering van de gemeentelijke ontwikkeling. Die acties zijn geïntegreerd in het circuit van de Beninse overheidsfinanciën. Alle technische en financiële partners willen een gemeenschappelijke strategie toepassen. Die is gebaseerd op de promotie van lokaal bestuur, institutionele ontwikkeling en de integratie van de interventies in de instellingen die belast zijn met de decentralisatie.

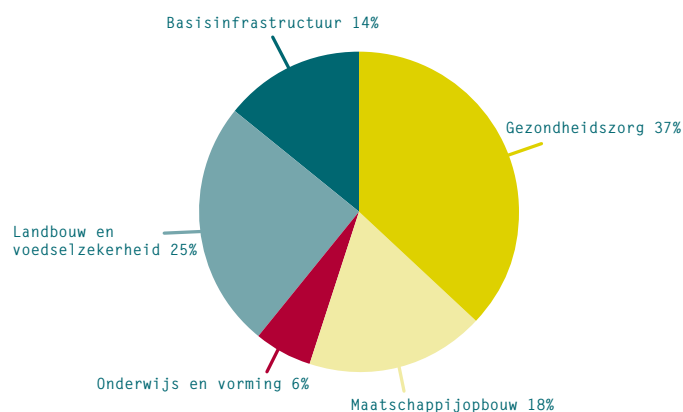
Versterking van de lokale capaciteiten

De uit te voeren acties in het kader van het PAZS Comé zijn gebaseerd op steun aan de gezondheidszones die in het Nationale Plan voor Gezondheidsontwikkeling (PNDS, Plan national de Développement sanitaire) beschouwd worden als operationele eenheden. Die zones krijgen rechtstreekse financiële steun van de technische partners en de donoren. Het gaat hier, in het kader van de harmonisering en de afstemming die zijn vastgelegd in de Verklaring van Parijs, om een grote uitdaging om de competenties van de instellingen en van hun personeel te verhogen en op die manier hun beheerscapaciteit in de toekomst te verbeteren. In dit project wordt de zorgvraag georganiseerd via een gezondheidsplatform in de civiele maatschappij, gesteund door professionals die een netwerk in de samenleving begeleiden.

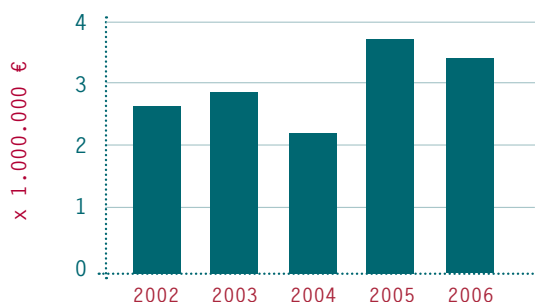
Overleg

In het kader van een geharmoniseerde aanpak tussen de diverse partners heeft BTC de leiding gekregen van alle betrokkenen binnen de gezondheidssector. Het gaat hier om een belangrijke rol die haar in staat moet stellen om de acties beter te structureren met het oog op een gezamenlijke uitvoering van de maatregelen, in overeenstemming met de principes in de Verklaring van Parijs.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Benin

BOLIVIA

In januari 2006 wordt Evo Morales, kandidaat van de "Movimiento al Socialismo" (MAS, Beweging voor het Socialisme, die ontstaan is uit inheemse organisaties) en leider van de vakbonden van cocaboeren, democratisch en met een absolute meerderheid verkozen tot president. Bij zijn aantreden verklaart hij van de strijd tegen elke vorm van uitsluiting één van de speerpunten van zijn beleid te willen maken.

Hij voert grondige hervormingen door: hij richt een grondwetgevend Parlement op, pakt het grondbezitsysteem aan en wijzigt de ontginningscontracten voor natuurlijke hulpbronnen ten gunste van de Staat. Hij legaliseert de cocateelt voor traditioneel gebruik, maar maakt tegelijk een prioriteit van de onvoorwaardelijke strijd tegen de drugshandel. Het regeringsbeleid krijgt concreet vorm in het Nationale Ontwikkelingsplan (PND), samengevat in de slogan "Een gerespecteerd, soeverein, productief en democratisch Bolivia waar het goed leven is."

Uitdagingen

BTC staat voor een drievoudige uitdaging: de criteria van het PND toepassen en daarbij prioriteit geven aan interculturaliteit, om rekening te houden met de complexiteit van de multi-etnische en multiculturele Boliviaanse samenleving, de doelstellingen van de interventies verwezenlijken voor gebieden met een hoge armoede-index en een lage menselijke ontwikkelingsindex, en de bepalingen toepassen van de Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp, via toe-eigening, harmonisering en afstemming van haar interventies.

BTC in Bolivia

De laatste gemengde commissie tussen België en Bolivia in maart 2000 legde twee basispijlers vast voor de samenwerking: een betere toegang tot gezondheidszorg en een inkomensverhoging voor de kleine boeren, door hun producten te promoten vanuit een marktperspectief. De projecten zijn bestemd voor de armste gemeenten, en de partners zijn de gemeentebesturen, die vaak georganiseerd zijn in intercommunales.

De gezondheidssector in El Alto, de belangrijkste voorstad van La Paz, is vooral stedelijk gericht, terwijl die in de provincie Chayanta, in het departement Potosí, een specifiek ruraal karakter heeft.

In de sector plattelandsontwikkeling zijn er drie projecten om de handel in landbouwproducten te promoten: in de provincies Ichilo en Sara, departement Santa Cruz, in de provincie Chayanta, departement Potosí, en in de provincie Oropeza, departement Chuquisaca.

In het departement Cochabamba ligt de nadruk op het integrale beheer van de stroomgebieden in het Andesgebied en op de integrale en duurzame bevoorrading van bosrijke gebieden in de tropische zone.

Deze interventies zijn gebaseerd op een projectaanpak, maar worden momenteel aangepast en geleidelijk omgevormd tot

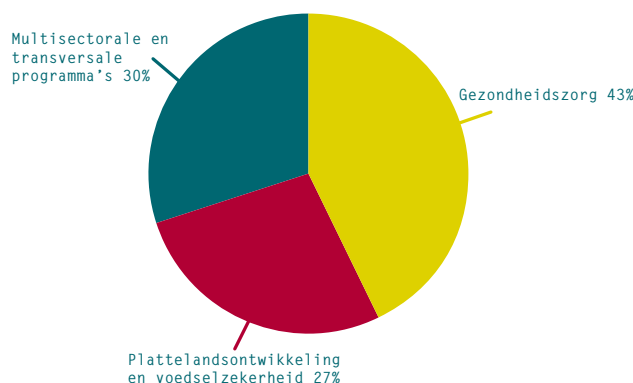
institutionele steun, zodat ze in overeenstemming zijn met de Verklaring van Parijs over afstemming en harmonisering, en aansluiten bij het PND.

De andere projecten zijn: het Tegenwaardefonds dat is opgericht op basis van de kwijtschelding van de overheidsschuld, Steun aan de Bemiddelingsdienst (Defensor del Pueblo), het Programma van het Fonds voor de Ontwikkeling van de Inheemse Volkeren van Latijns-Amerika en de Caraïben, en twee belangrijke beurs- en micro-interventieprogramma's.

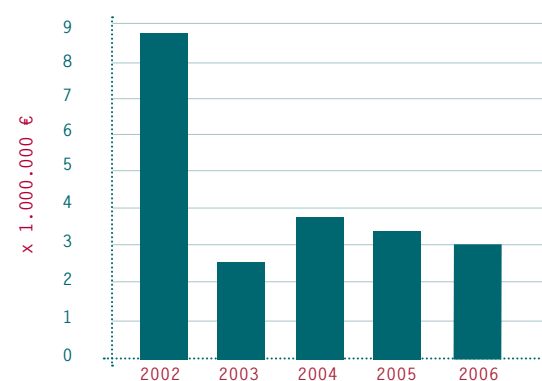
Opdrachten voor derden

BTC heeft, voor rekening van het Directorio Único de Fondos (DUF), een Boliviaanse instelling die de sociale fondsen beheert van het PLANE (nationaal noodplan voor de werkgelegenheid) en het PROPAIS (programma voor armoedebestrijding en solidaire investeringen), en via het Netwerk voor Sociale Bescherming, 1.788 projecten uitgevoerd of voltooid voor een totaalbedrag van 8.375.000 USD. Dit met financiële steun van de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank, de Corporación Andina de Fomento (CAF, Regionale Ontwikkelingsbank van de Andes) en de Deense, Nederlandse en Zweedse coöperaties.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Bolivia

BURUNDI

Ondanks de enorme contextuele uitdagingen besteedt België toenemende aandacht aan de samenwerking met Burundi. Sinds de hervatting van de directe bilaterale interventies door BTC en vooral sinds 2004 zijn de bestede menselijke en materiële middelen geleidelijk gestegen.

Tot nog toe pasten de interventies van BTC vooral binnen een logica van crisisbeheersing en waren ze gericht op de korte termijn. Vandaag legt BTC naast materiële steun (infrastructuur, uitrusting, lonen) en versterking van de technische capaciteiten steeds meer de nadruk op de versterking van de Staat en van de institutionele capaciteiten.

Huidig programma

Het huidige programma omvat een groot aantal sectoren: onderwijs (steun aan het technisch en beroepsonderwijs, rehabilitatie en uitrusting van schoolinfrastructuur), gezondheidszorg (steun aan de gezondheidsprovincies Kirundo en Mwaro, strijd tegen tuberculose en lepra), landbouw (steun aan de productie van geselecteerd zaaigoed, ondersteuning van geïntegreerde plattelandsontwikkeling in Ruyigi via het Belgisch Overlevingsfonds), versterking van de vrede en ondersteuning van goed bestuur (opleiding van de Burundese nationale politie, steun bij de opstelling en vulgarisatie van wetten en wetboeken, ondersteuning van het Parlement, gerichte steun aan de staatsinstellingen op het vlak van uitrusting en informaticaopleiding) en multisectorale hulp (micro-interventies, studiebeurzen, studie- en expertisefonds).

Noodprogramma

In 2006 werd een specifiek noodprogramma van 15 miljoen euro gestart, in een logica van hulp na een conflictperiode. Het vereist nog altijd veel aandacht van de donoren na een decennium van politieke onstabiliteit en terugkerende conflicten in Burundi. Het omvat activiteiten voor versterking van basisinfrastructuur (wegen, waterbevoorrading en sanering) en uitrusting (schoolboeken en -banken), die een impact beogen op korte termijn.

Nieuw samenwerkingsprogramma

Het nieuwe samenwerkingsprogramma (2007-2009) dat Burundi en België in oktober 2006 ondertekenden, beschikt over een budget van 60 miljoen euro. De prioritaire sectoren blijven: goed bestuur (veiligheid, recht), economie (landbouw), gezondheidszorg en onderwijs. Het programma wordt aangevuld met een reeks multisectorale interventies: een studie- en expertisefonds, beurzen en microprojecten.

Verklaring van Parijs

De relevante toepassing van de agenda van Parijs bij de ontwikkeling en uitvoering van het samenwerkingsprogramma met Burundi is een langetermijnproces, gezien de broze Burundese democratie (corruptie, cliëntelisme, ontbreken van een rechtsstaat), de geringe institutionele capaciteit van het land en de huidige situatie inzake harmonisering van de hulp, die weinig ontwikkeld is in Burundi.

Harmonisering

Onlangs werkte BTC intensief mee aan verschillende initiatieven die gericht zijn op complementariteit en coherentie met andere donoren: de gezamenlijke uitwerking van een coördinatieplatform met een wettelijk statuut in de onderwijssector (in samenwerking met de Wereldbank, UNICEF en het Franse en het Britse Samenwerkingsagentschap), steun aan het Nationaal Comité voor Hulpcoördinatie (dankzij het expertisefonds), en de stimulering en uitwerking van een gecoördineerde aanpak in de SSR-sector en in het steunprogramma voor de Burundese politie (in samenwerking met het Geïntegreerd VN-Bureau in Burundi, Frankrijk en Nederland), met het oog op een flexibel gebruik van de door BTC beheerde fondsen.

Bovendien zal België actief investeren in een globale interne samenwerkingsaanpak met Burundi om de coherentie en de complementariteit tussen de verschillende instrumenten (betere integratie van directe en indirecte hulp, conflictpreventie, universitaire samenwerking, ...) en de hulpinstellingen te bevorderen: synergie tussen BTC en APEFE (Association pour la Promotion de l'Éducation et de la Formation à l'Étranger) bij de uitvoering van het steunproject voor het secundair technisch en beroepsonderwijs (AESTP, Appui à l'Enseignement secondaire technique et professionnel), waarvoor APEFE de technische expertise leverde inzake beroepsopleiding; samenwerking tussen BTC, DGOS en het ministerie van Defensie en de Belgische politie bij het opleidingsprogramma voor de Burundese politie, samenwerking tussen BTC en het Belgische Parlement bij het steunprogramma voor het Burundese Parlement; beter gecoördineerd beheer en gebruik van het studie- en het expertisefonds, het Belgisch-Burundees Tegenwaardefonds (FBBR) en de uitrustingsfondsen, bij de versterking van de overheidsinstellingen; gezamenlijke missies (BTC & DGOS) voor de evaluatie van de gezondheidssector en de uitvoering van het nieuwe Indicatieve Samenwerkingsprogramma (ISP).

De keuze voor een volledige afstemming (d.i. onvoorwaardelijk rekening houden met de lokale instellingen en procedures) van de Belgische hulp is nog niet opportuun in Burundi. De *shadow alignment*-aanpak (gedeeltelijke en selectieve

afstemming die evolueert naargelang de lokale capaciteiten versterkt worden) lijkt momenteel een goed alternatief. Toch zijn er enkele acties die een verder doorgedreven afstemming van de Belgische hulp aan Burundi stimuleren:

- bevordering van een volwaardige participatie van Burundi bij de projectvoorbereidingsfase (AESTP, steun aan de politie);
- voorstel om het partnercomité te integreren in het Nationaal Comité voor Hulpcoördinatie;
- voorstel om de gemengde lokale overlegstructuren van de projecten in een bepaalde sector te integreren in het sectorale coördinatiecomité (bijvoorbeeld voor onderwijs) binnen de Burundese regering;
- intelligenter en coherenter gebruik van de Belgische uitrustings- en expertisefondsen die niet rechtstreeks gebonden zijn aan specifieke projectactiviteiten.

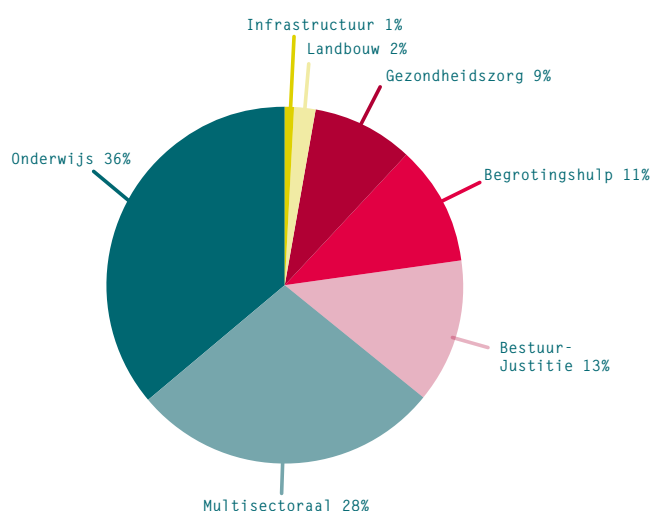
Er wordt systematisch een analyse van de institutionele capaciteiten geïntegreerd in de voorbereiding van onze projecten, om de hulp- en uitvoeringsmodaliteiten aan te passen aan de effectieve capaciteiten van onze Burundese partners en een echte toe-eigening van de programmaresultaten te waarborgen.

Capaciteitsversterking

Het nieuwe ISP voor Burundi bevordert de steun aan de heropbouw en de legitimatie van de Burundese Staat, zodat die opnieuw zijn rol kan vervullen als regelgever en leverancier van openbare basisdiensten. De nieuwe Belgische strategie in Burundi geeft geleidelijk de doelstelling op om directe publieke diensten te leveren en wil zich voortaan concentreren op de institutionele en organisatorische ondersteuning van de overheidsinstellingen.

Verder voert BTC voor rekening van de Koning Boudewijnstichting een steunproject uit voor twee Burundese organisaties die zich bezighouden met aidsbestrijding en wezenopvang.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Burundi

KAMEROEN

De samenwerking tussen Kameroen en België stoeit op drie belangrijke pijlers: basisinfrastructuur (water en sanering), maatschappijopbouw (rechten van minderheden) en gezondheidszorg. Aidsbestrijding, gender, sociale economie en leefmilieu zijn de transversale thema's die deze drie interventie-sectoren van BTC doorkruisen.

Lokale experts

BTC stelt in Kameroen nationaal personeel tewerk met sterke competenties, waardoor de prestaties strikt en actief beheerd konden worden. Dat komt feitelijk neer op een echte bevoegdheidsdelegatie aan de terreinwerkers. Die aanpak versterkt de technische knowhow van de kaders, met de steun van internationale experts.

Capaciteitsversterking

In Kameroen werden de capaciteiten van de administratieve entiteiten en de andere organisaties van de civiele maatschappij en de privésector die meewerken aan de terreinacties, voortdurend versterkt. Voor de projecten die uitgevoerd werden in samenwerking met de Kameroense regering deed BTC systematisch een beroep op ngo's voor de technische ondersteuning (Ondersteuningsdienst voor Lokale Ontwikkelingsinitiatieven - SAILD, Enviro Protect, opleidingsdienst van het Afrikaans Instituut voor Economische en Sociale Ontwikkeling, Centrum voor Leefmilieu en Ontwikkeling, ...), en op lokale kmo's voor de werken. Zo werkte ze bij het steunproject voor zeven gezondheidsdistricten in de provincie Extrême-Nord samen met de SAILD, in het kader van een drie-jarenprogramma. Dit project heeft als doel een systeem op te richten voor de mutualisering van de gezondheidsrisico's, om de sociale en financiële toegang tot zorg te bevorderen. Voor heel wat andere acties konden de projecten rekenen op de expertise van de lokale aktoren en dienstverleners.

Transparant beheer

Voor de nationale systemen voor de toewijzing van openbare aanbestedingen zijn de projecten die gezamenlijk beheerd worden door de Kameroense ministeries en BTC afgestemd op de Kameroense wetgeving, in overeenstemming met de verbintenissen in de Verklaring van Parijs. Kameroen is daarmee een opmerkelijke uitzondering in het kader van de bilaterale samenwerking.

Synergie

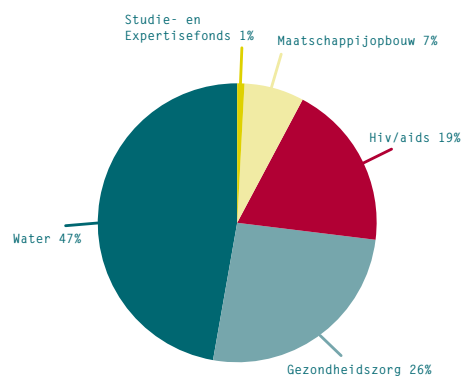
BTC heeft in Kameroen altijd een prioriteit gemaakt van wederzijdse verantwoordelijkheid bij het bereiken van de resultaten, met het oog op een interventiestrategie op lange termijn en op een gewaarborgde continuïteit door Kameroen en de partnerorganisaties. Sommige acties werden trouwens mogelijk dankzij het vermenigvuldigend effect van diverse bijdragen rond eenzelfde project. In Maroua krijgt het saneringsprogramma bijkomende financiële steun van

een privébedrijf (de PMU van Kameroen) en van de stedelijke gemeenschap.

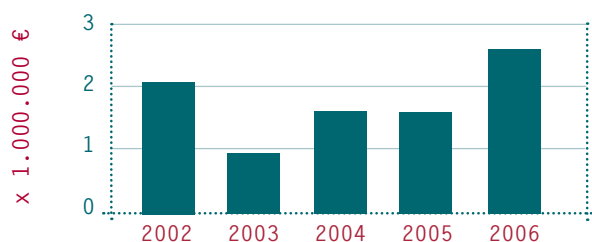
Sinds januari 2005 leiden BTC en haar lokale partners (CARE Cameroun, Voluntary Service Overseas, de ministeries van Volksgezondheid en Sociale Zaken, en de Gemeenschappen) het proefproject voor de promotie van de geïntegreerde zorg voor de personen die leven met en getroffen zijn door hiv/aids/tbc in de noordelijke provincie (APRICOM/EN). Dit project wordt gefinancierd door de Europese Unie en wil hiv en chronische ziekten bestrijden dankzij een advies- en begeleidingsstructuur voor en na de opsporingstests, en via sensibilisering en sociale mobilisatie. Het project wil vrijwillige en tijdige opsporing bevorderen en alle vormen van uitsluiting verminderen waarmee patiënten bovenop hun ontredde- ring te maken krijgen.

In 2007 gaat de Actie voor Duurzaam Bosbeheer van start, met participatie van de Baka-pygmeëen (AGEFO). De actie past in het EU-programma voor tropische en andere bossen in de ontwikkelingslanden en wordt uitgevoerd in samenwerking met INADES Formation, het Centrum voor Leefmilieu en Ontwikkeling, SNV (Stichting Nederlandse Vrijwilligers), het Onderzoeknetwerk voor overlegacties met de pygmeëen (RACOPY) en de lokale intermediaire begeleidingsorganisaties.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Kameroen

FILIPIJNEN

Laatste uitdagingen

Op de Filipijnen concentreert BTC zich op de hervorming van de landbouwsector via het Belgische geïntegreerde programma voor de steun aan de landbouwhervorming (BIARSP). In de derde en laatste fase van BIARSP ligt de algemene klemtoon op de kennisoverdracht (capaciteitsversterking), die ervoor moet zorgen dat de verschillende departementen, ministeries en lokale overheden in staat zijn om het programma ook na afloop van de Belgische steun voort te zetten.

Aangezien de Filipijnen sinds 2001 geen partnerland meer zijn, moet België vanaf eind augustus 2007, wanneer de laatste fase van BIARSP voltooid is, een einde maken aan zijn directe bilaterale hulp. Daarom werd 2006 een uiterst belangrijk jaar om de laatste uitdagingen op te nemen.

Toe-eigening

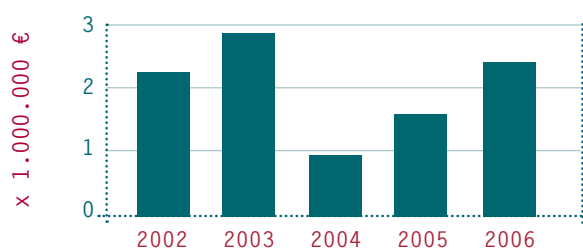
Hoewel de laatste fase van BIARSP geformuleerd werd twee jaar vóór de ondertekening van de Verklaring van Parijs, is de uitvoering van het project al doordrongen van de kernprincipes uit dit akkoord. Vooral door de oprichting van parallelle uitvoeringsstructuren te vermijden, wordt de verantwoordelijkheid van de uitvoering ten volle op de schouders van de partner(s) geplaatst en de toe-eigening bevorderd. Deze geleidelijke overschakeling zorgt evenwel voor een aantal frustraties. Het feit dat de Verklaring van Parijs uitsluitend in het Filipijnse ministerie van Financiën enige aandacht krijgt, is hier wellicht niet vreemd aan. De breuk met de vorige fases leidt tot vertragingen, die BTC en de partners er in 2006 toe dwingen verscheidene aanpassingen uit te voeren. Zo wordt de lokale capaciteit versterkt door coaches voor infrastructuurwerken bij het project te betrekken. Deze ingenieurs spelen een actieve rol om de synergieën tussen het ministerie van Landhervorming (DAR) en de lokale besturen te bevorderen. Voorts worden de projectprocedures nog meer afgestemd op de lokale beheersmethodes. Hoewel dit niet altijd complementair is met de BTC-procedures, wordt hierdoor de efficiëntie van de projectuitvoering verhoogd. Zo kan de tijdige en correcte afsluiting van BIARSP in 2007 worden gegarandeerd.

Resultaatgerichte institutionele verbeteringen

Het ministerie van Landhervorming (DAR) heeft BIARSP gevraagd om een voortrekkersrol te vervullen en een verbetercultuur te introduceren. Met het mogelijke einde van de landhervorming in 2008 in het vooruitzicht, moet het ministerie zichzelf herbronnen en wil het zijn hoofdrol in de plattelandsontwikkeling van de Filipijnen bevestigen. Met behulp van internationaal erkende beheerinstrumenten zoals het zelfevaluatiekader voor overheidsdiensten (CAF), Six Sigma en andere, introduceert BIARSP in 2006 een systematiek om de verbetercultuur bij het ministerie van Landhervorming te ondersteunen. In de sterk hiërarchische administratieve cul-

tuur van de Filipijnen wordt daarvoor gerekend op de volledige betrokkenheid van alle personeelsleden, van hoog tot laag. Via workshops, individuele coaching, een studiereis naar Singapore en de ontwikkeling van verbeterprojecten wordt het topmanagement van DAR overgehaald om tot resultaatgerichte institutionele verbeteringen over te gaan. De professionaliteit van deze aanpak en de eerste resultaten hebben het ministerie overtuigd om in regio's die niet door BIARSP gesteund worden, dezelfde verbetercultuur op te starten en, na het vertrek van BIARSP, op de ingeslagen weg door te gaan. Er is zelfs belangstelling uit presidentiële kringen om de instrumenten bij andere ministeries te introduceren. Ten slotte worden in 2006 zware investeringen gedaan op lokaal vlak. Kantoren van het ministerie van Landhervorming worden gerenoveerd en, waar nodig, voorzien van ontbrekend meubilair en IT-materiaal.

Uitgaven Filipijnen

OEGANDA

Afstemming en coördinatie

België en Oeganda willen hun constructieve samenwerking voortzetten. Ze ondertekenden daartoe in februari 2005 de eerste Algemene samenwerkingsovereenkomst en het Indicatieve Samenwerkingsprogramma 2005-2008 (ISP) voor een bedrag van 24 miljoen euro. Dit nieuwe programma financiert een aantal prioriteiten in het Actieplan voor Armoedebestrijding (PEAP) en maakt integraal deel uit van het uitgavenkader voor de middellange termijn. Naast de activiteiten die gericht zijn op leefmilieu, onderwijs en goed bestuur, biedt het ISP ook begrotingshulp aan sectoren waarin België nu al nuttige ervaring heeft opgedaan in Oeganda, met name gezondheidszorg en decentralisatie.

Verklaring van Parijs

Oeganda speelde onbetwistbaar een sleutelrol bij het vastleggen van de verbintenissen in de Verklaring van Parijs in 2005. Het land ijvert al meer dan tien jaar voor een betere coördinatie en harmonisering van het hulpbeheer. Vóór de uitvoering van het PEAP (1997) bleef de hulp vaak versnipperd en slecht gecoördineerd. Eind jaren 90 keurde de Oegandese regering verschillende vernieuwende maatregelen goed om de hulp beter te beheren: invoering van sectorale benaderingen, betere afstemming in het kader van het PEAP, oprichting van het Armoedefonds en uitwerking van partnerschapsprincipes om de donorhulp te koppelen aan het PEAP. Het ISP tussen België en Oeganda volgt die principes en is afgestemd op het PEAP.

De *Uganda Joint Assistance Strategy* (UJAS – gemeenschappelijke hulpstrategie voor Oeganda) werd door de meeste donoren – waaronder België – uitgewerkt en goedgekeurd, om hun onderlinge coördinatie te verbeteren. De UJAS is gebaseerd op drie principes: de uitvoering van het herziene PEAP ondersteunen, onder de verantwoordelijkheid en de leiding van Oeganda; een doeltreffender samenwerking garanderen, zowel tussen de ontwikkelingspartners als met de regering; en zich concentreren op de resultaten. De UJAS-partners kwamen overeen om de uitvoering van het PEAP te financieren via vier belangrijke kanalen: toekenning van directe begrotingshulp en ondersteuning van het project voor de regering, steun aan de programma's van de maatschappelijke organisaties, bijstand aan de privésector en hulp via de VN-agentschappen.

Acties van BTC

De diversiteit van de hulpverlening van BTC biedt interessante mogelijkheden om links te leggen tussen regionale projecten enerzijds en de op nationaal niveau uitgewerkte thematische en sectorale programma's anderzijds. Dat geldt vooral voor de projecten rond decentralisatie.

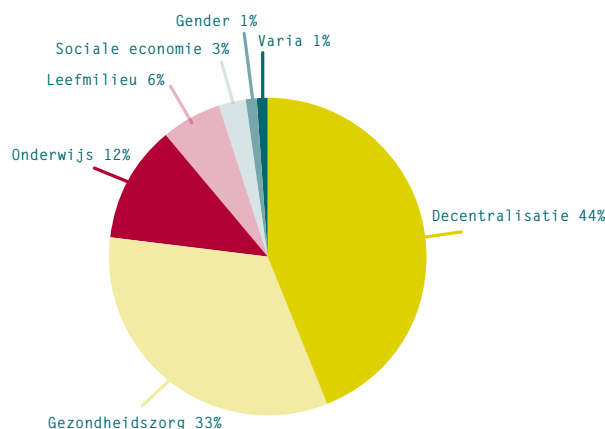
BTC ziet erop toe dat haar activiteiten, die samenhangen met regionale projecten, gepaard gaan met de concrete uitvoering van de voordien overeengekomen initiatieven. Deze lokale regeringsprojecten kunnen zich op regionaal niveau afstemmen op de nationale systemen, terwijl het doelmatige

en doeltreffende gebruik van die systemen zich eveneens kan vertalen in capaciteitsversterking. BTC ondersteunt een aanpak die wil voortbouwen op de beste praktijken, zodat deze projecten kunnen leren uit vroegere ervaringen en die kunnen toepassen op nationaal niveau. BTC draagt dan ook dankzij het sectorale netwerk bij aan de strategische dialoog, om uiteindelijk de nationale systemen te verbeteren.

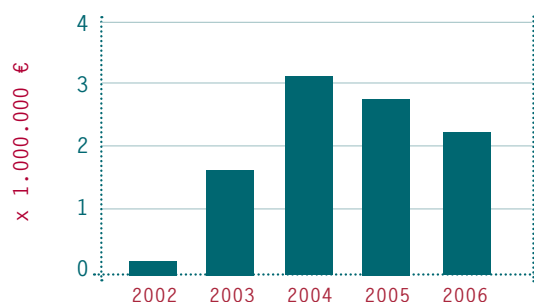
De taakverdeling is ondertussen in de eindfase beland. BTC blijft zich specialiseren in decentralisatie en baseert zich daarbij tegelijk op de projectaanpak en de sectorale aanpak (SWAP). Bij het uitstippelen van de toekomstige begrotingshulp die bestemd is voor decentralisatie gaat ze na of haar bijdrage gepaard gaat met institutionele capaciteitsversterking. BTC levert via technische bijstand ook diensten aan het ministerie van Lokaal Bestuur en aan de betrokken ontwikkelingspartners, en benadrukt op die manier haar meerwaarde.

Hoewel Oeganda en zijn ontwikkelingspartners grote vooruitgang hebben geboekt inzake harmonisering en afstemming, is er op operationeel vlak nog ruimte voor verbetering. In 2006 bracht BTC een aantal discussies op gang over operationele harmonisering, zowel met de Oegandese regering als met de ontwikkelingspartners.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Oeganda

IVOORKUST

In het kader van de samenwerking tussen Ivoorkust en België zijn er al een vijftiental projecten uitgevoerd voor in totaal meer dan 21 miljoen euro, vooral in de regio's Moyen Comoé en de Savannen.

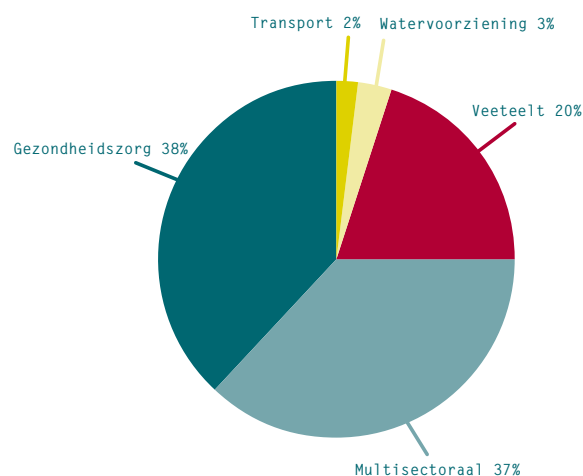
Hoewel Ivoorkust in november 2003 geschrapt werd van de lijst van prioritaire partnerlanden, blijft het totale uitgavenvolume toenemen: meer dan 2 miljoen euro in 2006 en ongeveer 4 miljoen euro begroot voor 2007.

In 2006 heeft de totale steun (ongeveer 6 miljoen euro) aan de gezondheidsregio Moyen Comoé de gezondheidsdekking aanzienlijk verbeterd, dankzij nieuwe infrastructuur en uitrusting. Er is ook een strategie gelanceerd voor een goede en toegankelijke gezondheidszorg, zonder de strijd tegen seksueel overdraagbare infecties te vergeten, waaronder aids.

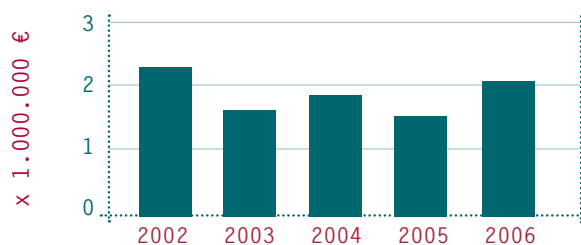
De steunprojecten voor de visserijsector in het oosten en voor de ontwikkeling van de melkveeteelt in het zuiden hebben de professionalisering en het privé-initiatief versterkt, en op die manier de oprichting van kmo's in 2006 bevorderd.

Inzake financiële samenwerking zijn er dankzij het Ivoriaans-Belgische Ontwikkelingsfonds een hele reeks projecten gefinancierd en uitgevoerd. Onder meer het steunproject voor stedelijke veiligheid (PASU, Projet d'Appui à la Sécurité Urbaine), om het geweld in te dijken in de dertien gemeenten van Abidjan, met cofinanciering van het VN-Ontwikkelingsprogramma (UNDP). Daarnaast heeft het Ontwikkelingsfonds 750.000 euro uitgetrokken voor een lopend proefproject voor de herstructurering van de administratie in het westen van het land, als aanvulling op de steun van de Franse samenwerking.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Ivoorkust

TUNESIË

Het samenwerkingsprogramma met Tunesië loopt in 2009 definitief ten einde. BTC onderhoudt evenwel een nauw en efficiënt partnerschap met drie overheidsinstellingen, die volledig verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de activiteiten en de gefinancierde projecten.

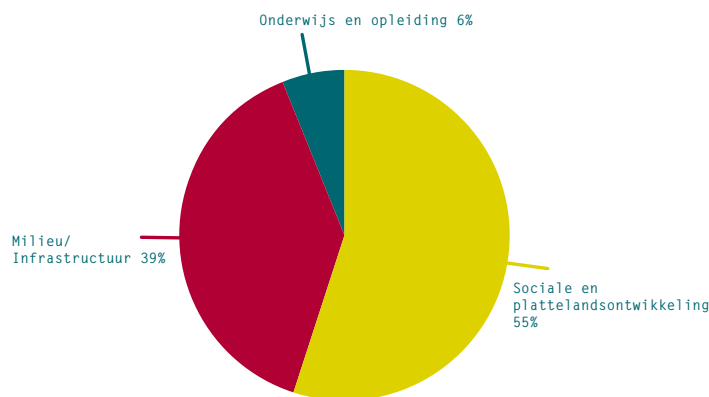
Dankzij het professionalisme en de goede werking van de Tunesische instellingen zijn de projecten van BTC volledig geïntegreerd in de nationale structuren. Zij voeren de projecten uit via hun eigen administratieve en technische diensten. In deze context treedt BTC niet zozeer op als uitvoeringsagentschap, maar veeleer als ondersteunings- en adviesorgaan, dat garant staat voor het correcte gebruik van het Belgische overheidsgeld.

De Tunesische saneringsdienst (Office National d'Assainissement, ONAS) werkt in 2006 verder aan de uitvoering van haar twee projecten. Het waterzuiveringsstation van de stad Zaghouan wordt in gebruik genomen en dat van de stad El Kef wordt van bijkomende uitrusting voorzien. Om de installaties te vervolledigen, zal met het resterende geld de aankoop worden gefinancierd van een mobiele machine voor mechanische dehydratie van slib.

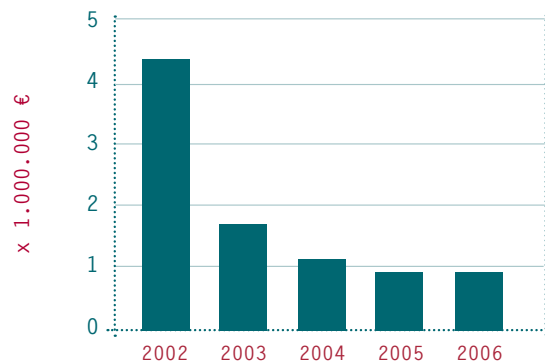
Het nationale solidariteitsfonds (Fonds de Solidarité nationale, FSN) is in juli 2006 gestart met het geïntegreerd plattelandsontwikkelingsproject. Dat project wil de armste gebieden in het noordwesten van het land ontwikkelen, waarbij bijzondere nadruk wordt gelegd op microkredieten en activiteiten die inkomsten genereren. Een en ander gebeurt in samenwerking met de Tunesische solidariteitsbank en lokale ngo's.

In 2006 wordt een nieuw project geformuleerd voor de oprichting van een instelling voor capaciteitsontwikkeling van opleiders. Het wordt uitgevoerd door het *Centre national de Formation des Formateurs et d'ingénierie de la Formation* (CENAFFIF).

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Tunesië

TANZANIA

De Joint Assistance Strategy for Tanzania (JAST), het beheerskader waarin de samenwerking tussen de Tanzaniaanse regering en de ontwikkelingspartners is vastgelegd, is een belangrijk instrument voor de tenuitvoerlegging van de Verklaring van Parijs in Tanzania. Het belangrijkste doel van dit strategische kader is de opbouw van een effectief ontwikkelingspartnership met de aanwezige donoren, in overeenstemming met internationale verbintenissen voor de verhoging van de efficiëntie van de internationale hulp.

De voornaamste pijlers van de JAST zijn: het 'ownership' van de lokale autoriteiten versterken; de hulp in overeenstemming brengen met lokale prioriteiten, systemen, structuren en procedures; de ontwikkelingsprocessen harmoniseren; de wederzijdse toerekenbaarheid verhogen; de middelen resultaatgericht beheren.

De Tanzaniaanse regering en de ontwikkelingspartners (waaronder België) ondertekenden een 'Memorandum of Understanding' om de verbintenissen van de betrokken partijen voor de tenuitvoerlegging van de strategie kracht bij te zetten.

De voornaamste initiatieven van België die in de lijn liggen van de JAST hebben betrekking op het versterken van de capaciteiten van de gedecentraliseerde overheden in verband met de huidige overheidshervorming van het land. Het volledige indicatief programma sluit ook duidelijk aan bij de armoedestrategie (PRSP) van het land en de ontwikkelde sectorstrategieën voor de niches (gezondheid, onderwijs, milieu, decentralisatie, justitie) waarin België actief is.

Gezondheidszorg

Een aantal projecten in de gezondheidssector (Primary Health Care Karagwe en het National Aids Control Programme) en in de milieusector (Wetlands, Wildlife) bevorderen een doorgedreven verantwoordelijkheid van de districtsoverheid in de uitvoering en de opvolging van de projectactiviteiten. Bovendien maken de interventies integraal deel uit van de ontwikkelingsplannen van de districten en wordt er steeds meer beroep gedaan op lokale procedures en instellingen bij het beheer van openbare aanbestedingen (district tender board) en de uitvoering van audits (internal district auditor).

BTC oefent ook een controlefunctie uit bij de uitvoering van het 'National Aids Control Programme' door het Ministerie van Volksgezondheid. De Belgische interventie in het kader van het aidsprogramma wordt op nationaal niveau ook samen met de programma's van andere donoren gecoördineerd.

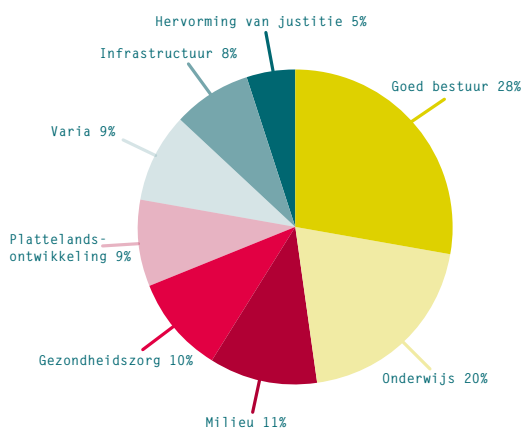
Onderwijs en decentralisatie

In het programma ter ondersteuning van lager onderwijs (PEDP) gaf een expert in Belgische dienst mee vorm aan deze coördinatie. In alle overige Belgische projecten wordt eveneens nauw samengewerkt met andere stakeholders (ngo's, de privésector, kerkelijke organisaties) die actief zijn in hetzelfde domein.

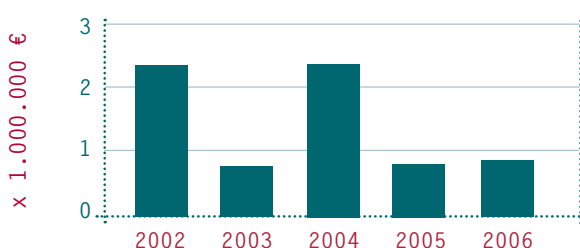
In het kader van de voorbereiding van de budgetsteun (basket funding) aan de juridische sector en voor de ondersteuning van het decentralisatieproces werkte België nauw samen met de hele donorgemeenschap. Bij de opmaak van de referentiedocumenten voor deze interventies werd de complementariteit van de verschillende donoorinitiatieven nauwlettend in het oog gehouden.

Het studie- en expertisefonds dat voornamelijk wordt ingezet voor de voorbereiding van nieuwe Belgische interventies wordt beheerd door het Ministerie van Financiën. BTC treedt hierbij op als ondersteunend agentschap.

Sectorale uitsplitsing

Uitgaven Tanzania

ETHIOPIË

Zoals het Indicatieve Samenwerkingsprogramma (ISP) voor de periode 2003-2007 bepaalt, zijn alle samenwerkingsactiviteiten tussen België en Ethiopië in 2006 versterkt. Het programma sluit aan bij de Verklaring van Parijs en is gericht op armoedebestrijding, door voorrang te geven aan de sectoren onderwijs en leefmilieu.

Afstemming en harmonisering

In december 2002 bereikten de Ethiopische regering en de ontwikkelingspartners een akkoord over de harmonisering van ontwikkelingssamenwerking en de verbetering van de steunmethoden. Ze raakten het erover eens om de resultaten van die versterkte samenwerking gezamenlijk te evalueren en te controleren. Het land boekt aanzienlijke vooruitgang inzake harmonisering en afstemming van de hulp. De ontwikkelingspartners en de Ethiopische regering ontwikkelden een reeks uiteenlopende instrumenten om de transactiekosten te drukken, de strategieën te harmoniseren, de hulp af te stemmen op de decentralisatie van de instellingen en de waarborg op hulptoezeggingen te versterken.

De Groep voor Ontwikkelingshulp (DAG, Development Aid Group) werd opgericht onder impuls van de verschillende donoren (Wereldbank, bilaterale partners...). De DAG regelt de coördinatie tussen de donoren en bereidt de dialoog voor met het partnerland. De Groep heeft als doel de harmonisering en de afstemming van de hulp aan Ethiopië te versterken, en wil de ontwikkelingshulp doeltreffender maken. De DAG staat open voor alle officiële internationale hulporganisaties die ontwikkelingshulp leveren aan het land.

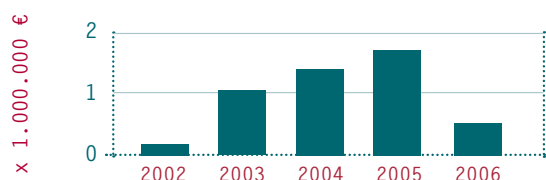
In zijn partnerschap met de Ethiopische regering is de DAG geëvolueerd van een informatie-uitwisselingsforum naar een donorengemeenschap die met eenzelfde stem spreekt en gemeenschappelijke verklaringen en beleidsnota's opstelt waarvan de impact is toegenomen. Die werkwijze is zeer relevant gebleken in het kader van de gebeurtenissen na de verkiezingen van mei, waarbij de leden van de DAG gecoördineerd konden reageren. De lokale ontwikkelingspartners hebben ondertussen het Akkoord van Addis Abeba voltooid, een aanpassing van de Verklaring van Parijs aan de Ethiopische context. Het akkoord bevat ook precieze indicatoren. Om de gemeenschappelijke werking te bevorderen, heeft de DAG ook een systeem voor fondsenbundeling en een secretariaat opgericht.

Onderwijs

De onderwijssector is samen met het Programma voor Lerarenopleiding (TDP) een interessant voorbeeld van harmonisering en afstemming van de hulp. De volledige structuur maakte het mogelijk om de fondsen van het TDP te bundelen en kan beschouwd worden als een praktisch model. Daarnaast financiert België technische bijstand die de dialoog tussen Ethiopië en de donoren in de onderwijssector ondersteunt. Dit jaar nam België het voorzitterschap waar van de TDP-groep. In het kader van dit programma hebben België, Ierland, Nederland, Zweden, Finland en het Verenigd Koninkrijk beslist om een volledige harmonisering door te voeren door de fondsen te bundelen. Deze vijf donoren hantieren gemeenschappelijke procedures inzake vastlegging, uitbetaling, follow-up en evaluatie, informatie-uitwisseling, aankopen en financieel beheer (inclusief het uitvoeren van audits en het opstellen van rapporten). De vijf partners baseren zich daarbij trouwens zo veel mogelijk op de wetten, reglementen en procedures van de Ethiopische regering die werden vastgelegd bij het uitvoeringsplan voor het onderwijsprogramma.

De donoren en de Ethiopische regering hebben een raamovereenkomst uitgewerkt. De uitvoeringshandleiding van het vorige programma werd daarbij herzien. Ze schetst nu ook een overzicht van de inspanningen voor capaciteitsversterking en voor de hervorming van het begrotingsproces, en bevat de richtprocedures voor de benutting van de gemeenschappelijke fondsen.

Uitgaven Ethiopië

KENIA

Het laatste Belgische bilaterale project in Kenia werd op 31 december 2006 afgerond. Het *Baringo Water Programme* (BWP), in het noorden, centrum en het oosten van het district Baringo, is erin geslaagd de armoede terug te dringen door de drinkwatervoorziening voor 70.000 mensen te verbeteren. Het project startte in juni 2003 en werd nadien verlengd, met bijkomende, niet-gebruikte middelen van het studie- en expertisefonds, dat ook in 2006 is afgesloten.

De eindevaluatie, die in december plaatsvindt, onderstreept de relevantie, de efficiëntie en de impact van het project. Het *Baringo Water Programme* werd uitgevoerd onder controle van de staat en aansluitend bij het beleid van de watermaatschappijen in Kenia. De Keniaanse partner werd betrokken bij het beslissingsproces, overeenkomstig de beginselen van de Verklaring van Parijs. Tijdens de bijkomende fase van het project werd het dagelijkse beheer volledig toevertrouwd aan het bevoegde Keniaanse ministerie, terwijl BTC beschikbaar bleef voor technisch advies. Dankzij deze werkwijze kon het Keniaanse ministerie zich het project volledig eigen maken (*ownership*). De 59 geïnstalleerde drinkwatersystemen – die elk 150 tot 3000 mensen van drinkwater voorzien – werden officieel aan de begunstigde gemeenschappen overgedragen. Ook deze overdracht gebeurde in gehele overeenstemming met het Keniaanse waterbeleid.

De resultaten van het project werden gepubliceerd in het document *“Towards sustainable and participatory water supply in rural communities. Technologies, approaches and experiences of the Baringo Water Programme in Kenya.”* Daarin wordt ook de vernieuwende aanpak van de waterzuivering toegelicht. In de Riftvallei bevat het water veel fluor. Het BWP steunde de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten voor een nieuw defluorisatiesysteem via koolstof-filters, uitgevoerd door het katholieke bisdom van Nakuru. Dankzij het project werden negen van deze nieuwe systemen geproduceerd.

Uitgaven Kenia

